PRZESYŁKA POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM. WYDANIE II. I.
Rok IX. Kraków, niedziela 17 stycznia 1926 Nr. 13

NOWY DZIENNIK

Adres red... acji: Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. telefo... zekowe P. K. O. w Krakowie 400.630.
... ydawniczej „NOWY DZIENNIK"
Wszelk... ży nadsyłać wprost do Administracji.
...e Redakcji nie będą uwzględnione.
R... zwraca. Za inseraty Redakcja nie odpowiada.
Re... przyjmuje od 12 do 1 w południe.

Cena numeru 20 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 4·40, kwrt. Zł. 13·00
w Krakowie z odnoszeniem do domu „ „ 4·80, „ „ 13·80
Na prowincji: z przesyłką pocztową „ „ 5·00, „ „ 15·00
Zagranicą: z przesyłką pocztową „ „ 8·35, „ „ 25·00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0·15, wiersz. milimetr. 1-szp. Zł. 0·20 nadesłane Zł. 0·60, wiersz milimetr. 1-szp. w tekście Zł. 0·85, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-szej stronie Zł. 1·—. gratulacyjne Zł. 10. inseraty zamiejscowe o 50% zagraniczne o 100% droższe.

Dr. Michał Ringel.

Rzym przy końcu Anno Santo — wobec żydowskiej siedziby narodowej

Wśród uroczystego ceremonjału i ze wspaniałą pompą, w asystencji nietylko kleru ale świata urzędowego włoskiego i świata dyplomatycznego-międzynarodowego zamurował Papież przed kilku dniami Porta Santa (bramę świętą) wiodącą do kościoła św. Piotra.

Tym symbolicznym aktem zamknięty został jubileuszowy „rok święty" — Anno Santo, który świat katolicki obchodzi co 25 lat, nawiązując do tradycji Biblji, która wprowadziła rok jubileuszowy z końcem każdych siedmiu siedmioleci a więc co 50 lat. Równocześnie z zakończeniem Anno Santo zamknięta została i „Esposizione missionaria" (wystawa misjonarska), będąca rodzajem „katolickiego Wembley". Podczas gdy w Wembley Imperium brytyjskie dać chciało przegląd swej pracy i swej wielkości na polu kolonizacji i szerzenia cywilizacji, — wystawa misjonarska dać chce obraz kuli ziemskiej, widzianej oczyma Watykanu, przegląd swej pracy misjonarskiej i działalności cywilizacyjnej, oraz sferę swych wpływów i ekspansji, poczynając — w pierwszej sali — od Palestyny, względnie „Ziemi Świętej", a kończąc na dzikich krajach Afryki południowej. I „Anno Santo" ze setkami tysięcy pielgrzymów katolickich, zdążających do Rzymu i ta wystawa — przypomniały także zdala stojącym, jak silnym i wpływowym czynnikiem jest „Rzym" do dziś dnia, — nietylko na polu religijnem, ale i na — politycznem. Już sam fakt utrzymywania dyplomatycznych zastępców przy Watykanie i to także przez państwa nie-katolickie świadczy o wpływach Papiestwa, uznanego jako czynnik w międzynarodowej dyplomacji i polityce. We Włoszech samych wpływ Watykanu pod rządami Mussoliniego wzrósł bardzo poważnie w ostatnich latach.

Sjonizm, od czasów Herzla, starał się, by w swej żmudnej pracy około uzyskania Palestyny zmniejszyć wychodzący z Rzymu opór. Rozmowa Herzla z Papieżem Piusem X. i jego sekretarzem stanu — Merry del Val em jest symboliczną w każdym słowie i w każdym geście. Ta scena czeka jeszcze uwiecznienia przez wielkiego powieściopisarza lub malarza — Realny jej skutek był jednak minimalny. Owszem, opór Watykanu rósł w miarę, jak sjonizm przez oddanie mandatu Anglji przez Ligę Narodów zbliżał się do realizacji pierwszego swego etapu politycznego. Przy pomocy delekiej Brazylji w lipcu 1922 — Watykan, powołując się na chęć bronienia zagrożonych rzekomo miejsc świętych, energiczną kampanję prowadził przeciw mandatowi i przeciw sjonizmowi. Przyjęto do mandatu wówczas formułę, która wszystkich interesowanych — także i Watykan zadowolnić musiała. Nie można powiedzieć, aby przynajmniej od tego czasu Rzym stanął na stanowisku życzliwej neutralności, lub wogóle neutralności wobec myśli odbudowy siedziby narodowej w Palestynie przez synów prześladowanego na całej kuli ziemskiej narodu żydowskiego. Agresywna taktyka patrjarchy Barlassiny w Jerozolimie i nieprzychylne sprawozdanie komisji mandatowej w 1924 roku są jeszcze w świeżej pamięci.

Warto przypomnieć, że w tej komisji najbardziej wrogo przeciw sjonizmowi wystąpił Włoch — markiz Theodoli w asystencji — Hiszpana i Portugalczyka...

Rada Ligi Narodów, obradująca wówczas — wedle turnusu — w Rzymie, mimo przemówienia Chamberlaina, zatwierdziła (może pod wpływem tego, co nazywają zwykle „genius loci") to nieprzychylne sprawozdanie.

O ile za czasów Herzla tylko Watykan, a więc Rzym papieski, odnosił się niechętnie do sjonizmu, a Kwirynał w osobie Wiktora Emanuela III wyrażał swoje — coprawda — platoniczne tylko, sympatje — obecnie, od dojścia do władzy faszyzmu — także rząd włoski przyłączył się do obozu wrogiego, a conajmniej niechętnego sjonizmowi. Ton prasy włoskiej, —od watykańskiej począwszy a na liberalnym „Corriere de la Sera" skończywszy, mowa antysjońska Pedrazzi'ego w parlamencie włoskim przed rokiem wygłoszona i zachowanie się Mussoliniego — to wszystko wskazuje na to, że — gdzie jak gdzie — ale na polu „antysjonizmu" pomost między Watykanem a Kwirynałem został zbudowany. Inne są naturalnie motywa Watykanu, a inne Rządu włoskiego, hołdującego imperjalizmowi odnośnie do wybrzeży Morza Śródziemnego i szukającego ujścia dla nadmiaru emigracji włoskiej. Ale w wynikach swoich linie wytyczne obu Rzymów: papieskiego i włoskiego idą równolegle i ze strony obu czuje się chłód, niechęć i opór wobec cudownego dzieła odrodzenia w Palestynie, które zaczyna budzić podziw całej reszty świata.

Palazzo Chiggi, w którym urzęduje Mussolini i pałac watykański, w którym ma swoje biura sekretarz stanu kardynał Gaspari — to są dziś główne dwa centra polityczne w Europie, z których wychodzi aktywna polityka przeciw żydowskiej siedzibie narodowej w Palestynie.

Póki sjonizm był tylko ideą a organizacja sjońska zajmowała się głównie propagandą — jak za czasów Herzla — Watykan zadowalniał się rolą chłodnego obserwatora a oficjalnie ignorował ruch sjoński. Od chwili, gdy po zakończeniu wojny sjonizm zaczyna się realizować jako „jewish national Home" — w Rzymie „nieżyczliwa neutralność" przybrała formy aktywnej kontrakcji.

Za czasów Herzla i wogóle aż do wojny głównym ośrodkiem antysjońskiej polityki w Europie był Paryż, który w imię swej syryjskiej polityki, opierającej się na tradycjach obu Napoleonów jeszcze, — dążył do zagarnięcia Palestyny. Dzięki pracy uświadamiającej przywódców sjonizmu, głównie Sokołowa, oraz pewnej zmianie konstelacji w polityce Bliskiego Wschodu nastąpił we Francji zupełny zwrot. Charakteryzuje tę zmianę fakt, że Pichon, minister spraw zagr., napisał wstęp do II tomu „Historji sjonizmu" Sokołowa, a w ubiegłym roku utworzono pro-syońskie towarzystwo w Paryżu France-Palestine, na którego czele stanął sam Prezydent Republiki Doumergue, a do zarządu weszli Herriot, Briand, Painleve, Poincare i inni.

Przy wytrwałej a rozumnej pracy uświadamiającej politycznie ze strony sjońskiej nie ulega wątpliwości, że i w Rzymie nastrój niechętny zmieniłby się na lepszy.

Gdyby sjonizm występował jako ruch religijny, napotykałby stale w Watykanie na nieugięty opór dogmatyzmu.

Ale polityczny ruch, jakim jest sjonizm, ruch, który w skutkach przynosi nie tylko Żydom jaśniejszą przyszłość — ale i narodom chrześcijańskim w Europie — uspokojenie, uwalniając je od antysemickich wstrząsów i jadów — ten ruch polityczny zna leźć musi zrozumienie nie tylko na prawym brzegu Tybru, ale i na lewym, nie tylko w Kwirynale, ale i w Watykanie, gdzie siedzą ludzie, będący nietylko wysokimi dostojnikami kościoła, ale i wybitnymi politykami, ze świetnemi tradycjami włoskiej szkoły, politykami, którzy liczą się i z możliwościami, ale i z koniecznościami polityki.

A taką koniecznością polityki między narodowej stała się już dziś myśl stworzenia siedziby żydowskiej w Palestynie.

Ale — jak zaznaczyłem — grunt rzymski wymaga intenzywnej i cierpliwej pracy uświadamiającej. Tembardziej, że wogóle w żadnej ze stolic europejskich pamięć dziejów upokorzenia i lekceważenia Żydów nie jest tak żywą, jak w Rzymie. Nie tylko bowiem „ghetto" w całej „doskonałości" istniało tam aż prawie do upadku państwa papieskiego (1870 r.), ale jeszcze do dziś dnia wznosi się łuk Tytusa, pamiątka upadku państwa żydowskiego, zniszczenia samodzielności naszej i rozproszenia narodu żydowskiego.

Dlatego czas już najwyższy, aby kierownictwo polityczne sjonizmu poświęciło Rzymowi należytą uwagę, temu Rzymowi, który nie chce nigdy zapomnieć, że nazywał się przez wieki „caput mundi" — głową świata, a z którym dziś, po Anno Santo z jednej strony, a po sukcesach Mussoliniego z drugiej — trzeba się liczyć jako z bardzo miarodajnym czynnikiem w polityce Bliskiego Wschodu a zwłaszcza Palestyny.

Ważne zmiany w ustawie o ochronie lokatorów

uchwaliła wczoraj komisja sejmowa

Szereg wniosków Koła żydowskiego uchwalono. — Wstrzymanie podwyżki czynszu od mieszkań jednopokojowych. — Ulgi dla bezrobotnych. Zmiany przepisów o eksmisji. — Moratorjum dla niezamożnych lokatorów.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15 1. Sin. Dziś obradowała komisja prawnicza w dalszym ciągu nad wnioskiem nowelizacji ustawy o ochronie lokatorów. Odrzucono wnioski PPS, NPR i Koła Żydowskiego o wstrzymanie podwyżki czynszu na 1 rok dla mieszkań 3, 4 i 2-pokojowych. Natomiast uchwalono wstrzymać podwyżkę czynszu od 1. kwietnia 1926 do 1. stycznia 1927, zgodnie z projektem rządowym, odnośnie do mieszkań 1-pokojowych, względnie, złożonych z pokoju i kuchni. Ponadto uchwalono bez względu na ilość ubikacyj wstrzymać podwyżkę czynszu w odniesieniu do bezrobotnych (zgodnie z wnioskiem pos. Sommersteina) i tych wszystkich, których dochody nie przekraczają 120 złotych, utrzymujących rodziny, 80 złotych dla samotnych. — Stosunki majątkowe mają być stwierdzone przez urząd rozjemczy. Natomiast odrzucono wniosek pos. Sommersteina o wstrzymanie podwyżki czynszu na 1 rok dla tych lokatorów, których dochód roczny nie przekracza 2500 złotych. Pos. Sommerstein zastrzegł sobie wniesienie votum mniejszości. Również odrzucono wniosek pos. Sommersteina o wtrzymanie eksmisji z powodu złego stanu gospodarczego lokatora przy zaległościach w płaceniu czynszu. Uchwalono natomiast wniosek pos. Sommersteina, by na terenie Małopolski termin wniesienia zarzutów przeciw eksmisji przedłużony został do 8 dni, oraz aby w wypadku niemożności wniesienia zarzutów w przepisanym terminie lokatorzy mieli możność wniesienia zarzutów po ustąpieniu przeszkody.

Uchwalono również, zgodnie z wnioskiem rządowym, by sąd mógł przy uwzględnieniu stosunków majątkowych lokatora, odroczyć eksmisję na 6 miesięcy a po upływie tego czasu na dalszych 6 miesięcy, jeżeli zły stan stosunków lokatora będzie trwał dalej.

Ponadto wprowadzono zmianę w tym duchu, że bezrobotni względnie lokatorzy, których dochód nie przekracza 120 względnie 80 złotych, będą mogli uzyskać ze sądu moratorjum na czas określony względnie rozłożenie czynszu na raty, z tem zastrzeżeniem, że na czas trwania moratorjum eksmisja jest niedopuszczalną.

Wniosek o votum nieufności dla rządu

postawili wczoraj „Wyzwoleńcy" w Sejmie

Ostre wystąpienie przedstawiciela Koła żydowskiego.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 15 1. (Sin) Na wstępie dzisiejszego posiedzenia sejmu złożył ślubowanie poselskie nowy poseł ks. Skórczyński.

Następnie pos. Poniatowski (Wyzw.) wnosi o postawienie na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia wniosku jego klubu o wyrażenie votum nieufności rządowi za pogwałcenie ustawy o reformie rolnej, popełnione przez ogłoszenie wykazu imiennego majątków obejmujących 50 tysięcy hektarów ziemi, zamiast 200 tysięcy.

Wobec sprzeciwu sprawy nie umieszczono na porządku dziennym.

Z kolei przystąpiono do trzeciego czytania ustawy o cudzoziemcach. Wniosek o odesłanie tej ustawy do komisji, jak również wniosek o odrzucenie tej ustawy zostały odrzucone 10 głosam. Na sali powstał tumult, bicie w pulpity. Marszałek przywołał do porządku posłów Wójcika i Chruckiego.

Z kolei przystąpiono do drugiego czytania projektu ustawy o pragmatyce nauczycielskiej Przedyskutowano do końca cały projekt ustawy, przyczem zabierało głos cały szereg posłów, którzy zgłosili szereg poprawek merytorycznych. Przemówienie noszące cechy wybitnie polityczne, wygłosił pos. dr Hausner (Koło Żyd.), który w należytem świetle przedstawił zygzakowatą taktykę min. oświaty Stan. Grabskiego. M. in. mowca oświadcza: Nie żądamy niczego innego, jak tylko poszanowania Konstytucji. Zamiast tego wprowadza się normę procentową, numerus clausus, co jest hańbą dla kulturalnego społeczeństwa. Najgorętszymi zwolennikami tego hasła są dzisiejsi fałszerze pieniędzy. W Polsce coś podobnego nie powinno mieć miejsca. Poincare nazwał numerus clausus horendalnym pomysłem. Na zjeździe Przyjaciół Ligi Narodów, który odbył się w ubiegłym roku w Warszawie, polscy zwolennicy tego ograniczenia starali się wytłumaczyć gościom, że numerus clausus nie istnieje. W ten sposób starano się uspokoić opinję publiczną zagranicą. Tymczasem w praktyce rzecz przedstawia się zupełnie inaczej. Numerus clausus stosuje się w całej osnowie. Mowca ilustruje to całym szeregiem przykładów i konkluduje, że wobec tego Koło Żydowskie będzie musiało przejść do opozycji. Mowca zwraca uwagę, że z okazji 100-letniej rocznicy śmierci Staszica, który zawsze działał i występował w kierunku rozwiązania kwestji żydowskiej w duchu obywatelskim, Polska Macierz Szkolna wydała broszurę, która wykoszlawia tę ideę i szerzy hasła antysemickie. — To wszystko robią tylko szkodnicy państwa, podczas kiedy my, Żydzi, pragniemy dobra całego państwa. Żądamy od rządu albo stosowania względem nas konstytucji, albo przejdziemy do najostrzejszej opozycji.

Głosowanie nad samą ustawą odłożono do najbliższego posiedzenia.

Na końcu posiedzenia odczytano interpelację i wnioski. Rząd wniósł projekt ustawy o ratyfikacji konwencji polsko-włoskiej, dotyczącej przepisów finansowych dla włoskich towarzystw ubezpieczeń, które działały na obszarze b. Galicji. Wniosek ten odesłany został do komisji dla spraw zagr.

Następnie marszałek Rataj zakomunikował że termin następnego posiedzenia zostanie podany posłom piśmiennie. Nastąpi to najprawdopodobniej z końcem stycznia.

W międzyczasie obradować będą wszystkie komisje rano i popołudniu, aby dać możność komisji budżetowej przedłożenia sprawozdania Najwyższej Izbie Kontroli Państwa. Sprawozdanie to jest potrzebne przed rozpoczęciem obrad nad preliminarzem budżetowym.

P. Sokal mianowany przedstawicielem Polski w Lidze nar.

Warszawa, 15. 1 Sin. Pan Prezydent Rzeczypospolitej zamianował b. min pracy p. Sokala posłem nadzwyczajnym i ministrem pełnomocnym 3 stopnia służby, powierzając mu obowiązki delegata rządu polskiego przy Lidze narodów.

Pożyczka - na osobliwych warunkach

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15 1. (Sin) Do Warszawy przybył z ramienia konsorcjum amerykańskiego obywatel szwedzki Loane z propozycją udzielenia Polsce kredytu od 50 do 100 miljonów dolarów pod zastaw monopolu spirytusowego. Konsorcjum żąda jednak, aby Polska zakupiła za 800 tysięcy dolarów karabiny amerykańskie Tompsena.

Delegaci przem. łodzkiego u min. Zdziechowskiego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15. 1 Sin. Min. skarbu Zdziechowski przyjął delegację przemysłowców łódzkich, którzy wobec zastoju w przemyśle domagali się udzielenia im zamówień rządowych Min. Zdziechowski przyrzekł rozważyć ten projekt i przychylnie załatwić. Zażądał natomiast wstrzymania dalszych redukcyj pracowników w fabrykach łódzkich.

Odezwa Witosa

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15. 1 Sin. Pos. Witos wydał odezwę do chłopów, w której wzywa ich do konsolidacji ruchu ludowego na platformie Piasta. Przy tej sposobności rozprawia się z przeciwnikami, a więc: z pos. Thuguttem, Dąbskim, Brylem, Stapińskim, Putkiem Okoniem i Matakiewiczem.

Dementi poselstwa sowieckiego w Warszawie

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15. 1 Sin. Poselstwo sowieckie dementuje pogłoskę o rzekomym przyjeździe do Warszawy posła Rakowskiego. Zaprzecza też pogłosce, jakoby pos. Wojkow rozmawiał w tej sprawie z premjerem Skrzyńskim. P. Rakowski wedle wyjaśnienia poselstwa sowieckiego, nie miał zamiaru i nie przyjedzie do Polski a p. Wojkow wogóle w tej sprawie z premjerem nie konferował.

Nadossy skompromitowany do reszty

Budapeszt, 15. 1 PAT. Przesłuchanie w charakterze świadka generalnego dyrektora pocztowej kasy oszczędności Barosa okazało się koniecznem dla wyjaśnienia roli Nadossy'ego. Zeznania Barosa kompromitują Nadossy'ego w jeszcze większym stopniu niż był on skompromitowany dotychczas. Według zeznań Barosa, Nadossy prowadził w dalszym ciągu akcję nawet po ukazaniu się pierwszych wiadomości w prasie, oraz stale się nadużywać swego urzędu dla zatajenia całej sprawy.

* * *

Budapeszt, 15. 1 PAT. Allg. Ztg. donosi z Budapesztu: Aresztowanie byłego szefa policji Nadossyego nastąpiło tak nagle, że nie miał on sposobności do uporządkowania swoich aktów oraz do oddania ich odnośnemu wydziałowi ministerstwa spr. wewnętrznych. W pokoju oraz na biurku szefa policji zostało z tego powodu bardzo wiele ważnych aktów. Dlatego też rząd postanowił zawezwać z więzienia Nadossyego, któryby pod ścisłą kontrolą uporządkował wszystkie akta i wydał je następnie ministerstwu spraw wewnętrznych.

Podróż naukowa czy misja dyplomatyczna?

Wiedeń, 15. 1 PAT. Allg. Ztg. donosi z Budapesztu: Hr. Teleky prezes towarzystwa geograficznego w Budapeszcie i członek komisji Mossulu w Lidze narodów odjechał przed kilkoma dniami przez Wiedeń do Monachjum, gdzie na zaproszenie tamtejszego towarzystwa geograficznego wygłosi odczyt o kwestji Mossulu. Ze względu, że niektóre koła sądzą, że hr. Teleky odjechał rzekomo z polecenia rządu w jakiejś misji dyplomatycznej, związanej z aferą frankową, dowiaduje się Allg. Ztg., że podróż hr. Teleky'ego ma charakter wyłącznie prywatny.

— (ŻAT) Zmarł we Wiedniu, przeżywszy lat 70, światowej sławy kompozytor i wiolonczelista, profesor Juljusz Sulzer. Zmarły kompozytor był synem znanego reformatora muzyki wokalnej, Salomona, autora wielu pieśni sjonistycznych.

— Z Rzymu donoszą: Ogłoszony tu został dekret o nominacji Mussoliniego na ministra wojny, marynarki i lotnictwa.

List z Londynu

Premjer Baldwin o klasycyźmie. — Niemiła przygoda byłego naczelnika tajnej policji. — British justice. — Najmądrzejszy człowiek na świecie.

(Od naszego korespondenta londyńskiego).

Londyn, 13 stycznia.

Jak często czyniliśmy porównania między Imperjum Romanum a brytyjskiem Imperjum, w którem słońce nie zachodzi? W którym narodzie współczesnej Europy ucieleśniły się najdobitniej starorzymskie pietas i gravitas — patrjotyzm i powaga? W którym narodzie są teraz klasyczne tradycje Hellady i Rzymu społecznym ideałem? Że w tych ciężkich czasach owe pytania stały się głównym tematem znamiennej mowy brytyjskiego premjera, jako prezydenta „Classical Association" — to rys wielce charakterystyczny. Jeśli dla Mussoliniego wyłączne kontynuowanie dziedzictwa starożytnych Rzymian przez Włochy i faszyzm jest artykułem wiary, to mowa Baldwina stać się powinna przedmiotem ostrej wymiany not dyplomatycznych. Bo utrzymywał Baldwin — w mowie wykwintnej i wyzukanej - że właśnie dziedzictwem Anglików jest ów zmysł proporcji, owe rozumne kryterjum wartości i ów szacunek przed prawdziwością słowa, które do dziś dnia pozostały ideałem najszlachetniejszego aspektu brytyjskich polityków. Wspominał z głębokiem uznaniem zasługi owego patrycjusza par excellence, Lorda Oxforda (Asquitha), którego najłatwiej z pośród żyjących możemy sobie wyobrazić wygłaszającego w rzymskim senacie mowę, np. pro Giorgio. Premjer cytował obficie Wergilego i Homera i napisy nieznanych autorów na greckich grobowcach, chwalących bohaterstwo poległych wojowników. Tu nawiązał Baldwin do Wielkiej Wojny i do faktu, że jeśli Imperjum zginęło, to tylko dlatego, że zabrakło dość Rzymian, którzyby krzątali się wokoło państwa — i do faktu, że cywilizacja europejska nie przetrwa drugiego kataklizmu tych rozmiarów. Najgłębiej jednak poszło w serca owe przyznanie się premjera — Katona współczesnej Anglji — że gdy dziesięć lat temu walczył o mandat w jakimś zapadłym okręgu i gdy wracał wieczorem z rynkowych zgromadzeń i karczemnych zebrań, wtedy — przed udaniem się na spoczynek — zbliżał się z słownikiem i z gramatyką w ręku do klasycznych kryterjów wartości, proporcji, odpowiedzialności słów..

* * *

Ta mowa wzbudziła sensację w Londynie. Nie spodziewano się nigdy, po dzisiejszym premjerze, że stanie się on dla wielu inspiracją w kierunku kultywowania klasycznych studjów. Lecz tych sensacyj miał Londyn więcej w tym tygodniu — chociaż o wiele lżejsze go kalibru.

W jednej z nich bohaterem był Sir Basil Thompson, były naczelnik tajnej policji londyńskiej, szef oddziału antyszpiegowskiego podczas wojny i znany pogromca komunistów Sir Basil wycofał się przejściowo ze służby i poświęcał swój czas pisywaniu kryminalistycznych dzieł, zwłaszcza tyczących się erotyki Hyde Parku. Hyde Park bowiem, to miejsce dla rendez-vous wielu przystojnych i mniej przystojnych par, i specjalne rozporządzenia przewidują grzywny za przekroczenie granic przystojności. Zdarzyło się oto Sir Bazylemu, że wybrawszy się pewnego wieczora do Hyde Parku, celem owych specjalnych badań, zaczepiony został przez pewną młodą a niebrzydką niewiastę, do której się przysiadł i z którą rozpoczął rozmowę. Przerwał ją nagle policjant, wydelegowany dla strzeżenia moralności i Sir Basil Thompson sprowadzony został — wraz z ową panienką, znaną już policji z poprzednich podobnych wykroczeń — na najbliższy posterunek policyjny. W normalnych warunkach sprawa skończyłaby się grzywną trzech funtów. Panienka, stawiona nazajutrz przed sędzią policyjnym, zapłaciła czterdzieści szylingów i wyfrunęła napowrót do Hyde Parku. Lecz Sir Basyli wziął dwóch najlepszych londyńskich obrońców i poprosił byłych ministrów i inne znakomitości parlamentarne na świadków nieskazitelności swego charakteru. Odtąd figurował on wielkiemi, czerwonemi literami na olbrzymich afiszach roznosicieli gazet. Dzienniki zamieszczały każde słowo z trzydniowej rozprawy. Londyn pokładał się od śmiechu. Sędzia, po przeprowadzeniu wizji lokalnej, „żałując mocno" skazał nieszczęsnego dygnitarza na pięć funtów kary. British justice. Jeszcze raz sprawdziło się zdanie że w Londynie sensacyjność spraw nie zależy od ich istoty, tylko od prasy.

Drugim ciekawym incydentem — wielce charakterystycznym dla sądownictwa angielskiego — był następujący wypadek: Z początkiem tego roku weszła w życie nowa ustawa tycząca się pieczy nad dziećmi. Autorzy ustawy byli tak niedbali, że akcentując prawa matki, pozostawili ojca faktycznie bez wszelkich praw. Cóż miał uczynić sędzia powołany poraz pierwszy do rozstrzygnięcia komu należy oddać małą Joan Jennings, której matka rozstała się z mężem. Dylemat z biblijnego wyroku Salomona. Lecz sędzia dorósł do swego zadania i — postawiwszy dziewczynkę obok siebie — zapytał, wskazując na ojca i matkę, do kogo chce pójść. Mała Joan bez chwilki namysłu pobiegła w ramiona matki, której też sędzia natychmiast przyznał dziecko i która w dziesięć minut potem oświadczyła dziennikarzom, że sędzia ów jest i Salomonem i najmądrzejszym człowiekiem na świecie. **L.**

NADESŁANE.

Za rubrykę tę redakcja nie odpowiada

GEORGES ISTA

Daremny trud

(Humoreska)

Urocza Lili Fabienne obudziła się właśnie w tej chwili. Zaspane, znudzone i jakby przyćmione przez jeszcze wczoraj wypity szampan spojrzenie, przesuwa po wytwornych meblach i kotarach sypialni. Patrzy, nie widząc ich zresztą, na bardzo kolorowe i jeszcze bardziej „moderne" obrazy, brzydkie, ale naprawdę bardzo drogie...

Dzwoni...

Zgrabna, oczywiście, że zgrabna pokojowa podaje nroczej Lili Fabienne niebieskawą kopertę. Nerwowo, rzekłbym, że nawet bardzo nerwowo, chwyta ją piękna rączka Lili. Rozerwanie jej i wyjęcie listu nie trwa nawet sekundy, czytanie... no... czytanie trwa nieco dłużej, widać stopień wykształcenia pięknej Lili nie może dorównać stopniowi jej urody...

I nagle zmięty przez nerwową, ale piękną rączkę list, w formie kulki leci wprost w uprzejmie uśmiechniętą twarzyczkę pokojówki.

„Czy pani nie ma dla mnie innych poleceń?" — zwrot trzy kroki, piękna Lili jest sama...

Leniwie zaspany wzrok pani Lili zmienił się nie do poznania, powiedziałbym nawet, że zmienił się we wzrok wściekły...

Śliczna piąstka Lili Fabienne daje potężny knock-out poduszcze, a kołdra skakać poczyna w takt energicznie ją maltretujących nóżek.

„Tego naprawdę za wiele!... Bezczelność!... Mężczyzna, który mie nie spełnić żądania Lili Fabienne"!..

Musicie bowiem państwo zrozumieć, że od czasu, kiedy Lili nie odmawiała niczego mężczyznom, nie mogła zrozumieć, by jej czegokolwiekbądź można było odmówić, no i... przecież słusznie... Kiedyś jeszcze, kiedy pasała gęsi na wielkiej fermie normandzkiej niczego nie odmawiali jej koledzy po fachu... i ona im niczego nie odmawiała..., nawet pan farmer bił potem swą towarzyszkę życia wtedy gdy to dogadzało fantazji pięknej gęsiareczki..

A potem, kiedy ktoś przejezdny z miasta odkrył podobno u nadobnej Lili głos i zdolności zgoła sceniczne, wtedy kiedy wyjechała do Paryża, kiedy trzeba było starać się o dobrych nauczycieli, a potem o dobre engagement — wszystko załatwiało się idealnie — nikt niczego Lili nie odmawiał, gdy i ona nie była bardzo odporną... Nawet ten wstrętny naród gazeciarzy-krytyków dał się ugłaskać...

I właśnie teraz, kiedy chce koniecznie grać rolę hrabiny w nowej operetce tego obrzydliwca Ewarysta Dacapo, operetce „Ga-Ga", którą ten uwielbiany idjota stworzył po „Zi-Zi", „Co-Co", „Tou-Tou" i „Mi-Mi" — teraz właśnie znakomitość muzyczna śmie pisać do niej w ten sposób:

„Najzupełniej niestety niemożliwe, szanowna i droga pani. Obiecałem rolę hrabiny tej małej Becue. Bardzo żałuje i wyrazy poważania łączy. — Dacapo".

Ale nagle złość pięknej Lili rozwiewa się... Lili uśmiecha się... głupstwo — będzie miała tego zarozumialca w ręku jak i innych... będzie miała — przecież to od niej tylko zależy...

* * *

Po półgodzinie Lili Fabienne rzuca swemu szoferowi adres Ewarysta Dacapo. Po dziesięciu minutach jazdy jest przed jego domem.

„Czy czekać na panią?" — Ależ oczywiście.. ona to zwykła przecież załatwiać prędko... Pierwsze piętro... Energiczne przyciśnięcie dzwonka... Nic się nie porusza w mieszkaniu.. Jeszcze raz dzwoni... Nic... E! do djabła... Lili przyciska klamkę... drzwi ustępują. Lili jest w obszernym korytarzu. Czy nikogo niema w tej „bonbonierce" — jak sarkastycznie ochrzciła z wyszukaną elegancją urządzone mieszkanie mistrza Dacapo. Ależ nie, przecież wyraźnie z za tych drugich drzwi słychać tony fortepjanu jakieś nikłe delikatne tony. A więc wróg jest. Ewaryst Dacapo gra w tym pokoju!!

Ostatni przegląd sił przed wielkiem, weneckiem lustrem i pewnym krokiem wchodzi piękna Lili Fabienne do zacisznego gabinetu...

W głębi, przy wielkim Steinweyu, trzymając długie, białe palce na klawiaturze, siedzi nieokreślonego wieku mężczyzna, ubrany ani źle, ani dobrze, trochę zaniedbany, jak ci biedacy, co to po dwudziestu latach życia w nędzy i osamotnieniu stają się nagle sławni przez kaprys publiczności, przez upodobanie motłochu do jednej piosenki, jednego obrazka, czy jednej nowelki..

Pięknej Lili nie wydaje się być „trudny"... bywali gorsi i też się dawało radę... Czy tylko jest kanapa w pokoju? Jest!... no... to w porządku... j

KRONIKA

Kraków, 16 stycznia

— Koleżance Marji z Horowitzów Ohrensteinowej wyraża serdeczne współczucie z powodu śmierci błp. Matki

Redakcja i Administracja
„Nowego Dziennika"

Tow. Izakowi Horowitzowi i rodzinie przesyła wyrazy szczerego współczucia z powodu śmierci błp. żony

Egzekutywa Organizacji sjonistycznej dla Zachodniej Małopolski i Śląska.

—o-o—

II. ZJAZD ŻYD. MŁODZIEŻY AKAD. W WARSZAWE.

Dzisiaj o godz. 7-mej wieczór odbędzie się w sali 66-tej Col. Novum (II. p.) Wielkie Zgromadzenie Wyborcze, na którem kandydaci listy sjońskiej przedstawią swój program wyborczy. Przemawiać będą: kol. Menasche, Lewkowicz, Stein, Kieger i in. Koledzy, jawcie się licznie!

—o-o—

— **KONIEC MROZÓW.** Ostatnie silne mrozy pokryły gęstą krą lodową powierzchnię Wisły pod Krakowem, która aż do Czernichowa niemal całkowicie zamarzła. Gdzieniegdzie tylko koło brzegów brak powłoki lodowej. Wobec ocieplenia się lody wkrótce zaczną topnieć. — Wczoraj temperatura podniosła się znowu dochodząc do +1 st. C.

— **ZMIANY W SĄDZIE WOJSKOWYM.** W ostatnich dniach zaszły w okręgowym sądzie wojskowym i prokuraturze w Krakowie pewne zmiany. W miejsce płk. K. S. Dra Bartika objął stanowisko naczelnego prokuratora dotychczasowy zastępca naczelnej prokuratury wojskowej w Krakowie płk. Dr Cięciel. Płk. Dr. Bartik objął urząd sędziego orzekającego przy sądzie wojskowym, oraz zastępstwo szefa sądu.

— **MIEJSKIE DOMY MIESZKALNE,** których budowa została podjęta w lecie ub. roku, są już na ukończeniu. Z pięciu domów przy ul. Syrokomli cztery stoją już pod dachem, a na piątym rozpoczęto stawiać dach. Ogółem mieszczą te domy około 50 mieszkań dwutrzech- i czteropokojowych z komfortem. Roboty wewnątrz budynków będą ukończone w czerwcu br., poczem mieszkania magistratu zostaną oddane lokatorom. Do magistratu wpłynęło ogółem 705 podań, które zostały już rozpatrzone i przygotowane do załatwienia przez prezydjum miasta. U wszystkich ubiegających się o mieszkania komisarjaty obwodowe zbadały stan dotychczasowych warunków mieszkalnych.

Również na ukończeniu znajduje się budowa wielkiego domu miejskiego o 40 mieszkaniach jednopokojowych z kuchnią, przeznaczonych dla emerytów i wdów po funkcjonarjuszach miejskich i państwowych.

...sda!!...

„Jestem Lili Fabienne!"

„A! pani Fabienne... jestem zachwycony, jakże mi miło"... głos jakiś cichy, jakby ochrypnięty...

Piękna Lili uważa, że w takich wypadkach rozmowa nie przydaje się absolutnie na nic... jest stratą czasu i niczem więcej — trzeba działać szybko i... mądrze. Lili jest bardzo blisko mistrza Ewarysta Dacapo, wie żu musi on czuć zapach jej perfum, pochyla się ku niemu i szepcze gorąco, naprawdę bardzo gorąco:

„Kocham cię... pożądam cię..."

„Ale, ale... to niemożliwe... ja, ja... pani..."

Ale gorące i zręczne wargi pięknej Lili opanowały już jego wąskie usta... biedny mistrz Dacapo... uległ, jak uległo tylu innych, uległ upojony, bo i któżby... nie uległ...

Po kwadransie Lili nznała jednak za stosowne pomówić już ze swoją ofiarą, milutkim, cichym głosikiem uznała za stosowue zapytać:

„Ale teraz, maleńki, mogę już ogłosić, że to ja gram hrabinę w „Ga-ga"?

Ofiara pięknej Lili daremnie stara się uporać z małą niedokładnością pogniecionego kołnierzyka jąka się bardzo nieśmiało:

„Ja tam, proszę pani, nie dużo na tem się znam, bo ja jestem tu jako stroiciel... mam nastroić fortepian..."

— **UMIESZCZANIE SZYLDÓW I GABLOTEK.** Magistrat przypomina, że w myśl obowiązujących przepisów umieszczanie wszelkich szyldów, gablotek, wywieszek, reklam świetlnych itp. urządzeń dozwolone jest jedynie za uprzedniem zezwoleniem magistratu. — Plany względnie podania wnoszone do magistratu na te urządzenia mają być zgodnie z przepisami ustawy budowlanej zaopatrzone podpisem właściciela odnośnej realności.

— **WIEC LOKATORÓW,** zwołany przez Zrzeszenie lokatorów Dz. VII, VIII i XXII odbędzie się w niedzielę 17 bm., o godz. 10 rano w sali kina „Warszawa".

— **ZWIĄZEK ZAWODOWY URZĘDNIKÓW PRYWATNYCH W KRAKOWIE** wzywa swych członków do przeglądnięcia spisu wyborców do sądu przemysłowego, wywieszonego w Magistracie celem uzupełnienia nieobjętych wyborców do dnia 17 bm.

Sekcja handlowców związku zawiadamia, że w sobotę, dnia 16 bm. odbędzie się zebranie dyskusyjne o godzinie 2-giej popołudniu, w lokalu Związku, Sławkowska 6. Rejestracja członków i bezrobotnych handlowców odbywa się codziennie od godziny 6—8-mej wieczór.

— **ZEGAR NA WIEŻY RATUSZOWEJ.** Budownictwo miejskie przystąpiło z końcem ub. r. do robót około ustawienia nowego zegara na wieży ratuszowej. Mechanizm zegara zakupiony u jedynej tego rodzaju firmy polskiej Męsowicza w Krośnie, został już przed kilkunastu dniami do Krakowa dostawiony. Roboty pomocnicze są już na ukończeniu, a w ostatnich dniach przystąpiono do wyciągania samego mechanizmu zegarowego, oszklonej szafy ochronnej oraz wyciągania dzwonu kwadransowego. Roboty postępują dość opornie ze względu na mrozy tak, że o ile aura się nie zmieni, zegar nie będzie mógł być uruchomiony wcześniej jak dopiero w ciągu przyszłego miesiąca. Zarząd miasta pomieścił w tegorocznym budżecie 50.000 zł jako pierwszą ratę na wykonanie najkonieczniejszych robót około konserwacji wieży ratuszowej. Do robót tych budownictwo miejskie przystąpi z wiosną.

— **SPRAWA Dr BADERA.** Jak się dowiadujemy w sądzie okręgowym cywilnym w Krakowie odbędzie się dnia 26 marca br. o godz. 10 rano rozprawa rodziny błp. Ludwika Marguliesa przeciw Drowi Janowi Baderowi o odszkodowanie z powodu śmiertelnego zranienia Marguliesa.

— **ECHA NADUŻYĆ W 5 P. A. C.** Dzisiaj tj. w sobotę dnia 16 bm. miał się odbyć w krak. sądzie wojskowym dalszy ciąg rozprawy przeciwko kpt. Kollmanowi i kpt. Herzogowi, oskarżonym o nadużycia w 5 P.A.C. Rozprawa ta rozpoczęła się 11 bm. i trwała 3 dni, poczem z powodu konieczności przeprowadzenia dodatkowych dochodzeń przeciw kpt. Kollmanowi oraz ewentualnego rozszerzenia jego aktu oskarżenia i przesłuchania dalszych świadków, została do dziś odroczona. Ponieważ jednak dochodzenia nie zostały jeszcze ukończone, przeto sąd wojskowy odroczył ponownie rozprawę do wtorku 19 bm.

— **WYSADZANIE STAREJ AMUNICJI.** Dnia 18 stycznia odbędzie się na forcie Batowice wysadzanie starej niebezpiecznej amunicji przez zakład amunicyjny Nr. 4. Zabezpieczenia okolicznego terenu dokona wojskowość.

— **ZDERZENIE TRAMWAJU Z WOZEM.** Dnia 14 bm. popołudniu zderzył się w ulicy Królowej Jadwigi wóz tramwajowy z wozem parokonnym Ludwika Stopy, zam. przy ul. Nadwiślańskiej l. 26. Szkody nikt nie poniósł.

— **DWIE KRADZIEŻE.** Na szkodę Jetti Bergman zam. przy ul. Starowiślnej l. 65, skradziono z podwórza poduszkę wartości 80 zł. — Jan Hilfstein zam. przy ul. Mazowieckiej l. 128 zgłosił do policji o kradzieży paczki z wozu z zawartością 25 kg mydła, wartości 55 zł. Kradzież nastąpiła w ulicy Wawrzyńca w czasie przejazdu.

— **UDAWAŁ NIEMOWĘ.** Organa tut. ekspozytury śledczej aresztowały Jana Kaszę (lat 23) z Krakowa, który udając niemowę trudnił się żebraniną po domach i dopuszczał się kradzieży garderoby z przedpokojów i kuchni.

— **CHALUC MIZRACHI** (Kupa 16). W sobotę 16 bm. wykład prof. Dr D. Rosenmana n. t. „Życie Żydów w starożytności". Początek o godz. 7'30 wieczór.

—o-o—

— **„KLUB TOWARZYSKI „TEL-AWIW"** zawiadamia, iż dziś w sobotę o godz. 7'30 wieczór wygłosi p. Radca Pfeffer odczyt na temat „Kwestja wychowawcza".

—o-o—

— **RĘKAWICZKI SKÓRKOWE** kupuje się najkorzystniej u firmy A. Bross, Kraków, Florjańska 44. (Narożnik obok Bramy Florjańskiej). Wielki wybór wszelakich rodzajów oraz kolorów. 35

ZE ŚWIATA.

Kriszna Murti - nowy Mesjasz ludzkości

A więc mamy nowego Mesjasza! Ustanowił go nie kto inny tylko sama dr. Annie Besant, widoma głowa teozofów wszystkich krajów i narodów. Są wprawdzie w teozofji pewne odcienie nieuznające papieżycy w osobie Besant, ale są to ugrupowania nieliczne i niewchodzące w rachubę. Stanowisko tej ongiś bardzo gorliwej apostołki ateizmu, a obecnie w tymże samym stopniu gorliwej szerzycielki nauki głoszonej swego czasu przez Helenę Bławacką, papieżycy współczesnej teozofji, mistycznego doktora Annie Besant, jest niezachwiane. Założyła w Madras w Indjach świątynię słońca. I oto przed tą świątynią obwołano uroczyście nowego Mesjasza w osobie młodego Hindusa Kriszna Murti. Brało udział w tej uroczystości około 20.000 ludzi, 33 kraje wysłały swoich delegatów ze samej Anglji przybyło 36, z Holandji 23, z Australji i Nowej Zelandji 71.

Annie Besant oświadczyła publicznie, że nowy Mesjasz, który jest zwiastunem pokoju, przyśpieszył swoje przyjście na świat, by zapobiec nowej wojnie. Kriszna Murti, nowy Mesjasz, założy światową religję, która obejmie wszystkie wyznania religijne.

Mesjaszowi dodano 12 apostołów. Rozumie się, że w skład ich weszła Annie Besant, prócz niej trzech anglikańskich biskupów, jeden buddyjski kapłan i kilku Braminów. Obwołanie nowego Mesjasza wywołało w całych Indjach olbrzymą sensację. Kriszna Murti jest młodym Hindusem, wychowanym od 1911 roku w Anglji i Francji. Był on ulubieńcem p. Annie Besant i należał do najlepszych uczniów teozoficznej szkoły w Benaros.

—o-o—

CZY SŁOWO „ANTYSEMITA" JEST OBRAZĄ? Charakterystyczny proces miał niedawno miejsce w sądzie wiedeńskim. Pomiędzy dwoma profesorami gimnazjalnymi wywiązała się polemika w pewnej kwestji z dziedziny filologji. Od słowa do słowa, a obaj zacni nauczyciele naprawdę się pokłócili. Jeden z nich prof. Lemberger, Żyd nazwał w czasie sporu swego kolegę dr. Wintera chrześcijanina, antysemitą.

Dr. Winter czuł się dotkniętym, iż podejrzewają go o antysemityzm i zaskarżył dr. Lembergera do sądu za obrazę. W skardze swej dr. Winter wywodził, iż słowo „antysemita" obraża każdego porządnego człowieka. Sędzia poprosił obie poważnione strony o pogodzenie się z sobą. W końcu obaj profesorowie przeprosili się.

Echa procesu Steigera

O ukaranie winnych skandalicznego prowadzenia śledztwa

Interpelacja senatorów: Krzyżanowskiego, Dobruckiego, Wysloucha (Klub Pracy), Dra Ringla, Dra Wurzla i tow. z Koła żydowskiego, Kopcińskiego, Posnera (Klub P. P. S.), Woźnickiego, Nowickiego (Klub Wyzwolenie), do Pp. Ministrów: Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w sprawie ujawnionych nadużyć i karygodnych zaniedbań inspektora Policji Państwowej Łukomskiego we Lwowie, prokuratora przy Sądzie Apelacyjnym Maliny oraz w sprawie nadużycia władzy urzędowej przez organa sądowo-śledcze: sędziego Rutkę i aplikanta Piotrowskiego.

Przeprowadzona między 12 października, a 18 grudnia 1925 r. rozprawa karna przeciwko Stanisławowi Steigerowi przed Tybunałem sądu okr. karnego we Lwowie, jako trybunałem sędziów przysięgłych oraz rozprawa ciągnąca się od 8 lipca do 18 sierpnia 1925 r. przed tym że sądem okręg. karnym, jako Trybunałem orzekającym we Lwowie w sprawie Mikołaja Mykityna, Ignacego Jaegera, Ign. Kornhabera, Maksymiljana Glasermana i Jana Dwornickiego dały w swym przebiegu odnośnie do szeregu jednostek, zajmujących odpowiedzialne i wpływowe urzędy dowody rażącego nadużycia władzy, naruszania kardynalnych przepisów ustawy, lub co najmniej karygodnych zaniedbań, dając w sumie obraz nad wyraz smutnych stosunków, które w interesie powagi państwa, w interesie wysokiego poziomu, na którym stoi dotąd małopolskie sądownictwo, winny być jaknajrychlej naprawione przez usunięcie i ukaranie winnych lub opieszałych, by w ten sposób uchronić prokuraturę państwa, policję i sądownictwo od zgubnych przykładów i wpływów takich jednostek, które zamiast trzymać się drogi prawa i sprawiedliwości dają folgę jużto wpływom i ambicjom osobistym, czy też uprzedzeniom narodowym, czy wyznaniowym, schodząc na manowce i narażając na szwank dobro państwa i wymiar sprawiedliwości.

Sprawa, o której mowa wynikła — jak wiadomo — na tle sprawy Steigera.

Policja lwowska postanowiła ciążący na niej w opinji publicznej zarzut nieudolności w zapobiegnięciu zamachowi osłabić przez natychmiastowe wyśledzenie za wszelką cenę sprawcy i oddania tegoż w ręce sprawiedliwości. Odpowiedzialne za zamach organa tej policji, a w pierwszym rzędzie jej komendant insp. Łukomski zrozumiały, że utrzymanie się ich na zajmowanych stanowiskach zawisło od wykazania winy osoby, którą one wskazały, jako na sprawcę zamachu.

Osobisty, bo w obawie o własną egzystencję wyrażający się interes inspektora Łukomskiego parł do wykazania, że sprawcą zamachu jest przytrzymany przezeń Żyd-Steiger. Gwałcąc obowiązek służbowy, narażając na szkodę autorytet władzy i interes państwa insp. Łukomski jawnie ignorował i brutalnie odtrącał wszystko, co mogło zachwiać jego „steigerowską“ koncepcję.

Poważni obywatele będąc widocznie lepiej zorjentowani w stosunkach politycznych kraju, oraz mający racjonalniejsze pojęcie o ciążącym na policji obowiązku wszechstronnego zbadania sprawy, i którzy wskazali na podstawie otrzymanych informacyj na inne źródła zamachu spotkali się ze strony p. insp. Łukomskiego z ironiczną lub brutalną odprawą, a nawet lżeniem lub groźbą. A gdy dla organów państwowej policji politycznej (Swolken, Piątkiewicz, Sawicki, Suchenek) było od pierwszej chwili jasnem i niewątpliwem, że zamachu mógł dokonać tylko członek organizacji terrorystycznej lub nacjonalno-terrorystycznej, p. Łukomski nie tylko, że zignorował uwagi i wskazówki wybitnych znawców stosunków politycznych i ugrupowań w kraju, lecz swojemi enuncjacjami starał się zdyskredytować te organa władzy i reprezentowany przez nie kierunek śledztwa. Stąd czerpią swe źródło inspiracje oszczercze przez brukowy organ lwowski „Gazetę Codzienną“ skwapliwie podchwytane pogłoski, że organy warszawskiej policji państwowej były podczas prowadzenia dochodzeń piane, względnie przekupione przez Żydów.

Należy w związku z tem przypomnieć zachowanie się insp. Łukomskiego i podkom. Kajdana, gdy od policji politycznej w Katowicach otrzymali akt w sprawie Olszańskiego, że przyznał się przed władzami niemieckiemi w Bytomiu do popełnienia zamachu na Prezydenta Państwa w dniu 5 września 1924 r. we Lwowie.

Takie stanowisko i takie intencje i tendencje w sprawie zamachu udzieliły się też władzy prokuratorskiej, a to dzięki udzielanym przez p. Łukomskiego informacjom prokuratorowi przy sądzie apelacyjnym we Lwowie Malinie, z którym go od dawna łączą stosunki osobistej zażyłości, jak niemniej z osławionym wydawcą wyżej wymienionego pisma.

Wynikiem tego był przedewszystkiem niespotykany fakt, że prokuratura państw., wzgl. prokurator przy sądzie apelacyjnym we Lwowie Malina, który tą sprawą niepodzielnie kierował, dopuścił się całego szeregu zarządzeń wbrew logice i duchowi procedury karnej i wytoczył tamże przed sprawą Steigera pięciu osobom proces, wysuwając wbrew zasadom logiki i poczuciu prawa i sprawiedliwości poboczną wypadkową i konkluzyjną sprawę przed sprawą główną, stanowiącą przesłankę konieczną, co nie mogło mieć innego celu, jak ten, by przez spodziewany wyrok kondemnacyjny w pierwszej sprawie, niejako z góry narzucić sędziom przysięgłym przekonanie o winie Steigera.

Drugi niebywały w sądownictwie karnem fakt dowodnie świadczący o powziętem przez prok. z góry zdaniu co do winy Steigera jest sprawa Jaegera i tow. z jednej strony, a z drugiej strony to fakt, że Mykytynowi wytoczono proces o zbrodnię oszczerstwa popełnioną na osobie Pańczyszyna, Glasermanowi, Kornhaberowi, Jaegerowi i Dwornickiemu o współwinę w tejże zbrodni w tym samym czasie, kiedy przeciw temu samemu Pańczyszynowi toczyło się śledztwo sądowe o tę samą zbrodnię, o którą właśnie Pańczyszyna obwiniał Mykytyn.

Prokuratura państwa posądzała właśnie Pańczyszyna o tę samą zbrodnię, o którą tego Pańczyszyna obwiniał Mykytyn, a równocześnie oskarżono Mykytyna o oszczerstwo na osobie Pańczyszyna popełnione.

Że takie stanowisko prokuratury państwa urągało wszelkim zasadom logiki i prawa chyba nie ulega wątpliwości, a szkoda jaką przez to doznała powaga państwowej władzy oskarżającej stała się tem dotkliwszą, że ten stan trwał i w chwili rozpisania rozprawy głównej przeciwko Mykytynowi i tow. przez 20 dni rozprawy podczas której zaszedł nieprawdopodobny a jednak prawdziwy fakt, że Pańczyszyn przeciwko któremu toczyło się śledztwo sądowe o udział w zamachu, otrzymał wezwanie w charakterze świadka i był on w jednej i tej samej sprawie odnośnie do tego samego czynu równocześnie świadkiem i obwinionym.

Stan taki trwał do 29 lipca, kiedy to przewodniczący rozprawy powodowany przez obronę skierował do prokuratora państwa zapytanie, czy obwinia nadal Pańczyszyna o udział w zamachu na Prezydenta Państwa w dniu 5 września 1924 roku we Lwowie.

Prok. poprosił o przerwę, a powróciwszy po godzinie oświadczył — że śledztwo przeciwko Pańczyszynowi zastanowiono właśnie... w przeddniu (!!) jego przesłuchania.

Interpelanci w dalszym ciągu wskazują na praktyki prokuratury lwowskiej, która konfiskowała wszystkie pisma żydowskie, przynoszące podczas rozprawy Steigera jakiekolwiek wiadomości w sprawie Olszańskiego, przy jednoczesnem liberalnem traktowaniu prasy, która starała się udowodnić winę Steigera.

Ba lwowska prokuratura państwa posunęła się nawet do konfiskaty oficjalnego komunikatu Prezydjum Rady Ministrów w sprawie Olszańskiego.

To samo — trudno to inaczej nazwać — zacietrzewienie się co do sprawy Steigera okazuje się w tem, że prokurator przy sądzie apelacyjnym we Lwowie Malina na posiedzeniu przed sądem doraźnym zabrania inspektorowi Piątkiewiczowi kontynuowania dalszych dochodzeń odnośnie do innych sprawców w szczególności Pańczyszyna. To stanowisko prokuratury uwidacznia się przed sądem doraźnym jeszcze w następującym fakcie: Gdy ukraińska organizacja wojskowa nadesłała do redakcji „Chwili“ dwa listy uwiadamiające, że z łona jej organizacji wyszedł sprawca zamachu, prokurator państwa uznał te listy za mistyfikację. Autorzy listów pisanych we wrześniu 1924 r. celem wykazania ich autentyczności powołali się na list pisany tem samem pismem i zaopatrzony tą samą pieczątką w lipcu tego roku do prez. sądu okreg. karnego we Lwowie Hawla. Na zwróconą w tym kierunku uwagę zastępca prokuratury przy sądzie doraźnym oświadczył, że nic o tem nie wie.

Charakterystycznem jest, że prezes sądu okręgowego we Lwowie Hawel ani na posiedzeniu, na którem został postanowiony sąd doraźny nad Steigerem nie wspomniał nic o otrzymaniu tak ważnego i charakterystycznego listu, ani podczas sądu doraźnego nie przedstawił go, mimo że ważność jego dla stwierdzenia autentyczności obu listów do „Chwili“ biła w oczy.

Tak samo odnośnie do poruczenia śledztwa w tak niesłychanie ważnej sprawie, jak zamach na Prezydenta Państwa właśnie sędziemu Rutce i tolerowania trwania śledztwa nie potrzebnie przedłużanego przez 13 miesięcy i jednostronnie prowadzonego niezgodnie z ustawą nie jest prez. Hawel wolny od winy.

W związku z tem wspomnieć należy, że Trybunał przeznaczony do prowadzenia rozprawy Glasermana, Jaegera i tow. w sposób dotąd niepraktykowany został ad hoc zmieniony. W miejsce radcy Łukjanowicza przeniesiono ze sądu handlowego radcę Frankiego. Także r. Antoniewicz został wymieniony pod błahym pozorem.

Jest rzeczą niebywałą, że tolerowano w sądzie okręg. karnym we Lwowie, by sędzia śledczy Huth podpisywał pełnem imieniem i nazwiskiem memorjał podpisany przez wydział pewnego stowarzyszenia wskazującego że w pewnej sprawie prowadzi śledztwo ten sędzia, a nie inny, oraz że oskarża prokurator takiego pochodzenia, a nie innego.

Ten i inne dowody zaczerpnięte z partyjnictwa i szowinizmu obniżyć muszą powagę sądu i zaufanie ludności do jego bezstronności.

Rażącego naruszenia obowiązku sędziego śledczego zobowiązanego do wszechstronnego zbadania i wykrycia prawdy, dopuścił się sędzia śledczy Rutka, który zadając pytania świadkom i oskarżonym w jednej i drugiej sprawie w sposób jaskrawy i grubo przekraczający granice dozwolone zdradzał z góry powzięte zdanie o winie Steigera i Jaegera i tow. Sędzia Rutka nie tail swej nieufności do zeznań świadków i urzędownie stwierdzonych faktów, jeżeli zeznania i fakty te przemawiały na korzyść Steigera.

„Zamachu dokonał Steiger, a Żydzi (Jaeger i tow.) zmówili się z Mykytynem i Dwornickim, aby śledztwo sprowadzić na mylne tory“ — oto zdanie — które sędzia Rutka wy-

wiadał otwarcie wobec słuchanych przez siebie osób, przyjmując je jako żadnej dyskusji nieulegający fakt, urzędownie stwierdzony, jako pewnik, jako założenie przesłuchania, jako punkt wyjścia całego śledztwa. Nietylko zeznania obwinionych, ale także zeznania świadków między innymi bardzo poważnych osób i zajmujących poważne urzędowe stanowiska, o ile wskazywały na momenty nieodpowiadające jego koncepcji, sędzia Rutka przyjmował z ironią, a badania takich świadków przybierały charakter indagacji, jakoby ci świadkowie byli posądzonymi. Tak słuchano inspektorów pp. Piątkiewicza i Sawickiego i pp. posłów Dra Sommersteina i Rosmarina. Wynikiem tego stanu rzeczy było, że świadkowie wymienieni i inni na rozprawie głównej wprost się zastrzegli, że za znaczną część zeznań w śledztwie zrzucają ze siebie odpowiedzialność, nie mogąc często wytłumaczyć, jak pewne wyrazy i zwroty znalazły się w spisanych w śledztwie protokołach.

Inny rozdział stanowi przesłuchanie Mykytyna podsuwanie mu myśli i spisywanie odpowiedzi na podchwytliwe pytania.

Osobny też rozdział stanowi przesłuchanie b. oskarżonego Dwornickiego, z którym sędzia Rutka będąc jeszcze obrońcą żył na poufałej stopie, zwracając się często do niego z prośbą o dostarczanie mu klijentów. W charakterze sędziego śledczego, skłaniając go do zeznań koncepcji śledztwa w poufały sposób przyrzekał mu ratunek, o ile okaże się usłużny.

Sędziemu Rutce był dodany do pomocy nieegzaminowany aplikant Piotrowski, który wbrew ustawie przeprowadził samoistnie lwią część śledztwa. Piotrowski sam przesłuchiwał — często świadków i oskarżonych, spisując protokoły wedle własnego widzimisię a zawsze w duchu, mającym wykazać winę Steigera.

Piotrowski pouczał Mykytyna, by zeznał, że Żydzi namówili go do fałszywych zeznań, by przyznał się do autorstwa anonimowych listów do „Chwili", a gdy Mykytyn nękany przekonywaniem go przez Piotrowskiego pewnego dnia zdradził chęć samobójstwa, Piotrowski doradził mu, by zamiast myśleć o pozbawianiu się życia, lepiej pomyślał nad tem, „jakby Żydom zalać truciznę". Piotrowski pouczył też Mykytyna, jak ma instruować swoją narzeczoną i jakie ma ona złożyć zeznania. W celu uczynienia Mykytyna powolnym skonstruowanej koncepcji sędzia Rutka i protokolant Piotrowski ułatwiali mu widzenie się z narzeczoną i mimo że została ona również wezwana, jako świadek przez wywiadowcę Kiepkę została skomunikowana z Mykytynem zanim została przesłuchana, a co najważniejsze zanim nawet z Mykytynem spisano protokół, już po zawieszeniu nad nim aresztu śledczego.

Gdy Mykytyn początkowo wzbraniał się do zeznań skonceptowanych przez Piotrowskiego i sędziego Rutkę grożono mu karą więzienia przez 10 lat, a gdy zgodził się na propozycję wymienionych funkcjonarjuszy sądowych otrzymał wszelkie udogodnienia, a sędzia śledczy zaczął go bardzo życzliwie traktować, mówiąc do niego „per ty" i częstować smakołykami. Idylla między p. Rutką a Mykytynem była tak serdeczną, że sędzia informował go o treści rozmowy obrońcy dra Greka ze Steigerem i zaznajamiał go z treścią najpoufniejszych doniesień insp. Sawickiego.

Piotrowski i sędzia Rutka są też autorami skonstruowanej koncepcji, że „Żydzi jeszcze w czerwcu 1924 r. uplanowali zamach na Prezydenta Państwa", i w tym celu wyłudzili od Mykytyna zeznanie, że Pańczyszyn i Fidyk są sprawcami zamachu, by po jego zeznaniu w tym kierunku go zgładzić. Możnaby nadużycia Piotrowskiego i sędziego Rutki wyliczać w nieskończoność, zresztą znane one są z ujawnionych wydarzeń, podczas obydwóch wyżej wymienionych rozpraw.

W końcu zaznaczyć należy, że słuchany w charakterze świadka insp. p. Piątkiewicz zmuszony był przez 2 godziny sprzeciwiać się przesłuchiwaniu go przez prot. Piotrowskiego.

Organa sądowe śledcze wbrew surowym przepisom ustawy o tajności śledztwa ich nie dotrzymywali. „Gazeta Codzienna" przynosiła szczegóły śledztwa, a nawet protokół z pierwszego przesłuchania Kornhabera został przez nią zaprodukowany dosłownie, co poświadczył pos. dr. Sommerstein, słuchany na rozprawie w charakterze świadka.

Niezachowanie tajemnicy śledztwa sądowego jest dalszem ogniwem wykroczeń służbowych Rutki i Piotrowskiego, za które winni być pociągnięci do najsurowszej odpowiedzialności.

Życzliwe traktowanie Mykytyna ustało z chwilą, gdy ten odwołał swoje zeznania, a wręcz po wyroku poczęły go spotykać represje i szykany mające go zmusić do zmiany zeznań złożonych na rozprawie głównej. Jeden z dozorców więziennych po wyroku począł go przekonywać, by odwołał złożone na rozprawie zeznanie, bo „on nie ma potrzeby bronić Żydów, gdyż oni są bogaci i mogą siedzieć".

Komendant pierwszego piętra więziennego Marcinkow zapytany przez Mykytyna o przyczynę represyj, stosowanych doń po wyroku oświadczył mu „że nie trzeba było odwoływać zeznań, trzeba było zeznawać jak w śledztwie".

W przededniu przesłuchania Pańczyszyna w charakterze świadka na rozprawie głównej Piotrowski polecił go wezwać do kancelarji więziennej i wobec świadków pouczył go, że jeżeli będzie tak zeznawać, jak w śledztwie, „będzie dobrze".

Interpelanci zapytują pp. ministrów, czy znane im są przytoczone fakta i co zamierzają uczynić, by uwolnić sądownictwo, prokuraturę i policję od osób, naruszających ustawę i podrywających swojem postępowaniem zaufanie w sprawiedliwość i praworządność.

Czy ministrowie zamierzają winnych pociągnąć do odpowiedzialności sądowo-karnej wzgl. dyscyplinarnej.

Przegląd gospodarczy

Chybiony pomysł waloryzacji ceł

(n) W ostatnich czasach pojawiły się w różnych pismach głosy, domagające się opłacania ceł w złocie, rzekomo pod pozorem, że skutkiem spadku złotego ochrona celna naszego przemysłu jest zbyt niska. Argumenty te, podyktowane zachłannością niektórych naszych przemysłowców, którym nie wystarcza nawet znaczna podwyżka ceł z dniem 1 stycznia br., są zupełnie fałszywe. Pomijając już, że przez waloryzację ceł zadałby rząd sam najsilniejszy cios podtrzymywanej dotychczas wierze, że waluta nasza powróci do normalnego poziomu, to ponadto zauważyć należy, że już sama zwyżka obcych walut podrożyła do tego stopnia towary zagraniczne, że import ich przestał się opłacać dla braku możności zbytu. Faktu zmniejszenia się importu dowodzi zresztą oficjalna statystyka bilansu handlowego. Wobec tego pomysł waloryzacji ceł uważać należy za zupełnie poroniony.

Jesteśmy znowu krajem „tanim"

(n) W związku ze znanem stanowiskiem ministra Zdziechowskiego o ustabilizowaniu złotego na tzw. parytecie gospodarczym, tzn. na takim poziomie, by ceny w kraju zrównały się z cenami zagranicą, stwierdzić możemy na podstawie porównawczych cyfr ogłoszonych w „Wiadomościach statystycznych" następujący ciekawy fakt: Oto w miesiącu listopadzie przedstawiały się ceny hurtowne po przeliczeniu na walutę złotą następująco: w Polsce wynosił ogólny wskaźnik cen hurtownych 102, w Niemczech 133.1, we Francji 120.2 a w Anglji 155.6. Wynika stąd, że skutkiem spadku złotego staliśmy się znowu krajem tanim, gdyż poziom cen jest u nas o 20—30 procent niższy niż zagranicą (oczywiście dla tego, kto płaci dolarami...). Objaw ten spotykamy we wszystkich grupach towarów, a tylko w rubryce: żywność pochodzenia zwierzęcego, jesteśmy jeszcze ciągle drożsi, niż inne kraje z wyjątkiem Anglji.

Skandal z wywozem pszenicy

„Przegląd Wieczorny" podaje obliczenia Głównego Urzędu Statystycznego, według których od 1 sierpnia do 31 grudnia roku ubiegłego wywieziono z Polski 940 tysięcy cetnarów metrycznych pszenicy. Ponieważ Polska po zaspokojeniu własnych potrzeb miała w tym roku na wywóz 560 tysięcy cetnarów, przeto liczbę tę przekroczono o 380 tysięcy cetnarów.

Na fakt nadmiernego wywozu pszenicy zwróciliśmy niedawno uwagę i domagaliśmy się zakazu wywozu tego artykułu. Tymczasem rząd pod presją rolników ociągał się z powstrzymaniem eksportu pszenicy i w końcu zdecydował się — po niewczasie — zaledwie na cło wywozowe zamiast na bezwzględny zakaz wywozu.

Z kraju.

DELEGACI „BANKERS TRUST", pp. Fisher i Sheele, którzy przybyli do Warszawy w sprawie zbadania monopolu tytoniowego, są obaj Żydami.

CIEMNOTA ŚWIĘCI TRJUMFY. Jak donoszą z Łodzi, we wsi Szadki, pow. Łaskiego, gospodarz tamtejszy Lewandowski, zamordował swoje nowonarodzone dziecko. Gdy go pytano dlaczego to uczynił, odpowiedział, że nie mógł postąpić inaczej, gdyż urodził mu się antychryst. Z zeznań akuszerki, która była przy narodzinach, wynika, że noworodek był to chłopiec o wadze 15 funtów, który zaraz po kąpieli wstał o własnych siłach i trzymał się dłuższy czas na nogach. Widocznie ojciec z tego wywnioskował, że noworodek jest antychrystem.

TROSKI ARYSTOKRATKI. W testamencie zmarłej niedawno arystokratki polskiej Eugenji Potockiej — o czem już donosiliśmy — znajduje się serdeczna prośba, by ulubione konie wierzchowe zmarłej całą resztę życia „były szczęśliwe, w spokoju, bez pracy żadnej"! Zmarła nie zapisała z miljonowego swego majątku (w dolarach!) ani grosza na cele publiczne.

DROBNE WIADOMOSCI ŻYDOWSKIE

— Rząd palestyński wyraził oficjalnie podziękowanie żydowskiej organizacji sanitarnej „Hadassa" za udzielenie pomocy lekarskiej syryjskim uciekinierom.

— Departament rolniczy rządu palestyńskiego uzyskał dla swego budżetu dodatek w sumie 20.000 funtów szterlingów. Departament zamierza przeprowadzić szereg nowych prac doświadczalnych.

— Delegacja robotników żydowskich w Palestynie ma udać się wkrótce do Ameryki. Jak wiadomo żydowskie kooperatywy Ameryki mają zebrać fundusz 250,000 dolarów na rzecz robotników żydowskich w Palestynie. Celem poparcia akcji robotników żydowskich w Ameryce postanowiła organizacja robotnicza w Palestynie wysłać delegację złożoną z pp. Baraca, Ben Zwiego i Remesa. Oprócz tego weźmie szereg delegatów robotników udział w akcji na rzecz „Keren Hajessod" w Ameryce.

— Uroczystość położenia kamienia węgielnego pod centrum handlowe w Hajfie odbyła się 30 grudnia.

— Obraz Teodora Herzla, pędzla Pilichowskiego, znajdujący się w sali obrad Egzekutywy sjonistycznej w Londynie przesłano obecnie do Jerozolimy. Obraz zostanie umieszczony w biurze Egzekutywy sjonistycznej w Jerozolimie.

Towarzysze! Wypróżniajcie puszki KKL. jeszcze przed końcem stycznia.

KEREN KAJEMET LEJISRAEL

(Żydowski Fundusz Narodowy)

Biuro centralne dla Małopolski i Śląska:
Kraków, ul. Stradom L. 15
Konto czek. P. K. O. 404.041. Telefon 4541

Celem Żydowskiego Funduszu narodowego jest zakupno ziemi w Palestynie na wieczną własność narodu żydowskiego

Wykaz za miesiąc listopad 1925.

NEDARIM.

Bochnia. S. Feig 5, drobne 7. Bielsko 181. Baranów 625. Czchów 1. Dukla. Inż. Zeimer 5. Jarosław 63 40. Jaworzno 11,50. Kraków. Bóżnica na Kleparzu 7,90. Muszyna. H. Weiss 5. Nowy Sącz. Landau 5. Jedlicze. Toroszówka, J. Teplicki 4. drobne 8. Radłów. L. Finder 3, drobne 5,25. Rymanów. Dr. Schipp 5 drobne 12. Strzyżów. J Berglas, L. Diamant, M. Diamant, A. Braw po 5, M. Meisner J. Key J. Deutsch po 3, drobne 24. Sędziszów. Löw, Rubin po 10, Birnbaum, Stang po 5, drobne 31. Skoczów 5. Strumień 30. Tarnów. D. Fluhr, Dr. W. Schenkel, Feuerstein H. Hollander, M. Ellend po 5, Sz. Leimer 6, H. Zwecker, M. Gelb, Sz. Lenner po 3, drobne 23,50. Trzebinia 4,50. Ustroń, Ollner 3, drobne 2. Wiśnicz 1. Wadowice 7. Wieliczka. M. Lipschütz, A. Hirsch po 10, J. Zellner, E. Licht po 5 drobne 25.

PUSZKI.

Kraków. Urzędnicy firmy Ratz 96,89, Dr. Hilfstein 31 31, E. Wickler 26,50, Wachter 16,32, Frenklowie 14,65, Ehrlich 14,50, Kurtz 14, Dr. Mandel 14, Tepper, 11,32, Rubinstein 11,55, Apteka Ehrlicha 11,50, Spira 11 69, Dr. Zimmermann 11,80, Walkowski 11,20, Karmel 11,22, Frucht 10, Bober 10,67, Goldfinger 10 15, Sternberg 10,47, Nussbaum Schermann i Kalb po 10, Amster 9,44, Dr. Menasche 8 20, Liebermann 8 20, Seidner 8,02, Gartenberg 8,17, Hotel Müllera, Laufer po 8, Bornstein 7,30, Medan 7,70, Wasserberger 7,97, Schenkel 7,54, Blöder 7,63, Kahan 7,71 Dr. Herschdörfer 7,18, Org. Sjońska 7,63, Sachs 7,50, Eisland 7,43, Liebeskind 6,34, Lustbader 6, Staner 6,16, Hass 6 36, Stiel 6,85, Klinger 6,72, Günzig 6,90, Kaufer 6, Wiener 6,25, Nowy Dziennik 6,15, Perlberger 6 16, Halpern 6,62, Schillinger 6,54, Kempler 6,15, Schildhaus 6,04, Lichtigowie,, Fischler, Hoffman, Lipschütz Dr. Gumprich, Kawiarnia Elite, Flaumowa, Mgr. Wolf po 5, Tilles 5,09, Nebenzahl 5,90, Abrahamer 5,65 Uebersfeld 5,06, Schamroth 5,85, Landau 5,20, Dr. Hirsch 5,45 Wallach 5,79, Beckman 5,15, Dr. Rosenfeld 5,93 Stieglitz 5,40, Bannet 5,27, „Berson" 5.58, Schmenowie 5,40, Spira 5,10, Berger 4,40 Schönherz 4,04, K. Berger 4,32, Ohrenstein 4,07, Hermann 4,95, Beigelmann 4 61, Nowomiast 4,30, Schlang 4,80, Selinger 4.90, Schlang 4,80, Dr. Wolf 4,40 Stuber 4,58, Klingenholz 4,04, Reiles, Speiglowa Statterowa, Goldwasser po 4, Hirsch, Fried po 4,05, Maj 4,20, Lindenbaum 4,59, Dawid 4,70, Singer 4,56, Mühlstein 4,18, Schwarz 4,45, Sternberg 4,74, Kuhnreich 4,50. Galitzer 4,17, Kornblum 4,04, Sattler 4.05, Gottesdiener 4.25, Selinger 4,60, Tigner 4.38. Ginzig 4,55, Nattel 4.10, Zanger 3 08, Zuckerman 3,38, Kern 3,73, Kaufman 3,71, Milimifker 3,39, Galązka 3,09, Taschner 3,67, Zuckermann 3,10, Abrahamer 3,02 Mifelew 3,20 Kleinberger 3,32, Zeberko 3,50, Klinger 3,60, Finder 3 57, Rottenberg 3,85, Dränger 3,43, Dränger 3,96, Wetstein 3,32, Krieger 3,73, Nachsatz 3,35, Seelenfreund 3,50, Pitzele 3,30, Birnbaum 3,21, Fischbein 3,30, Bannet 3,93, Letzter 3,50, Nussbaum 3,10, Neuman 3 12, Monderer 3,52, Schreiber 3,53, Schneider 3.86, „Imperial" 3,56, Roth 3,27, Holländer 3,57, Weindling 3,09, Nussbaum 3,48, Komitau 3,82, Teitelbaum 3,05, Stockstiel 3,20, Mandelbaum 3,25, Wanderer 3,40, Luftglas 3,16, Hutterer 3,20, Dr. Ripp 3,54, Dr. Herstein 3,58, Stöger 3,20, Frühhauf 3,39, Majerhof 3,07, Vogler, Kahan po 3,05, Rostahl 3.50, Metzger 3,12, Fleicher 3,33, Birnfeld 3,60, Birn, Grossfeld, Abeles i Poser, Okręt Weitzenblum, Horowitz, Brandes, Bauminger, Flieg, Hirschhorn, Kaufler, Birenfeld, Wendum, Ritterman, Teitelbaum Keller, Sonnenschein, Rosenzweig, Werber, Dr. Krengel. Frühs i Hauben, Spira, Sender, Braus Margulies, Huttinger, Freundlich, Bertel, Gutter, Kanner po 3, drobne 876,38. Bochnia. S. Kalbfuss 4,90, A. Löwenbaum 3, drobne 23,51. Andrychów 85. Baligród 1,50. Bielsko 660,81. Baranów. Fistrag 5,82, Weinreb 3,58, Stow. Beth Jehuda 3,25, drobne 23.21. Czchów. P. Bochner 3,50, Z. Buchsbaum, P. Weinstock po 3, drobne 0,90. Dukla. Dr. Z. Landau 7,43, Dr. A. Distler 3.10, R. Rosenthal 3, drobne 33,97. Gorlice 28,58. Jaworzno. E. Eichenbaum 3, drobne 114,24. Jedlicze- Toroszówka. J. Teplicki 5 08, M. Heuberger 3,01, drobne 13,52. Korczyna 20,09. Krynica. Schwarz 7,15, drobne 1,40. Krosno. Stow. Chejruth 3,25, Beth Jehuda 3,23, Sz. Pastor 3 30. Tow. Muzyczne „Szir" 5.78, R. Lichtberg 6,05, H. Stiefel 4,12 A. Wallach 3, drobne 83,78. Lisko. A. Freilich 6.40, A. Dym, 5,20, L. Starg 4.10, drobne 28,01. Jarosław. Urzędnicy firmy W. Steinbock 77,10. Myślenice. D. Faden 6 50, Dr. Goldwasser 6,90, A. Grüner 6,64. A. Kaufthcil 4,02, Dr. Leibel 4, H. Schornstein 3,69. drobne 6,32. Muszyna. N. Reich 5,90 B. Stern 6. drobne 37,53. Nowy Targ. Sz. Englander 5, S. Mark 3,78, D. Leserkiewicz 3,77, M. N. Blum... 3.30. S. Birnstein 3,18 S. Zeiger 3,12, J. Langer i Zollman po 3, drobne 106.85. Nowy Sącz. Kolo Kupców 26,69. Rzeszów. Dr. Schmelkes 13 41. „Haszachar" 12,82, Lipschütz 12,16, Dr. Kanarek 8,05, Hirschorn 7,50, A. Silber 7, Liber 8,28, Korzennik 6.55, O. Kalter 5,38, I. Silber 5,65, Birman 5,04, M. Halpern 5,43, Schneeweiss 5,35, Blumenkranz 4,80, A. Adler 4,50, D. Horowitz 4.63, J. Ducker 5,70 Dr. Schildkraut 3,45, Bier 3,32, Langer 3.10. I. Sitz 3,16, Landman 3,20 Rebhuhn 3,65, Standel 3,09, H. Spitz 3,50, H. Salomon 3,05, Schneeweiss 4,55, Wald 3, drobne 260,68. Strzyżów. J. Berglas 5, R. Diamant 4,50, H. Borgenicht 3,05, A. Diamant, Braw- Key, M. Hagel, H. M. Goldberg po 3, drobne 63,70. Sędziszów. D. Hiller 7, S. Heller 6,50, M. Löw 5,80, S. Feierlich 3,50, I. Wachtel, Ł. Reiss po 3, drobne 50,25. Skoczów 200. Strumień 49. Sieniawa. Dr. Schneebaum 7. E. Gross 3.20, drobne 29,80. Skawina. M. Griffel 10, Urzędnicy Rafinerji Griffla 8,97, J. Gelbtuch 4,90, Kleinberger 3, drobne 2.42. Tarnów. Koło Kupieckie 82,80, Sz. Anisfeld 10,08, M. Abend 10,94, Wildstein 32,22, M. Fries 5,51, H. Fluhr 11,14, Schanzer 8,10, Perlberg 3,40, Dr. Schenkel 4,02, Weissberg 3,64, Dr. Spann 9.43, Sommer 4,42, Kleinmann, H. Klaubauf po 3,18, L. Weinstock 3,61, Kornhüll 5, Forschirn 3,55, Kaha 4,40, S. Bienenstock 6,80, Keil, Klaubauf po 4. Ch. Sommer 3,45, J. Merel 3,04, Wallach 3, drobne 94,37. Trzebinia 91,42. Ustroń 44. Wiśnicz. F. Feig 3,06, drobne 18,87. Wadowice. E. Bronnerowa 15.14, L. Bronnerowa 10,40, M. Kluger 11,33, H. Goldberger 10,64 I. Glücksman, L. M. Kalbfuss po 9.87, Ch. Haas 5,41, Ch. Reiter 5,21, M. Glücksman 5, A. Glücksman 4,56. Tindlowie 4.02, M. Frischer 3,46, B. Goldberger 3,08, A. Rückowa 3,75, H. Thieberger 3,20, A. Borger, Ester Hoffman po 7, A. Nebenzahl 4, Z. Kluger, S. Wiener, M. Wiener po 3, drobne 46,69. Wieliczka. D. Seidenfrau 13, M. Klinghofer 9 23, Stow. „Heatid" 5.79, B. Frankel 3, S. Lewita 3,10, D. Horowitz 6,76, H. Joachimman 4,15. J. Schinagel 4,62, E. Dawidowicz 5, A. Melzer 3,02 W. Honig 3,35, J. Brandy 3.22, E. Goldberger 3,27, S. Friedman 4, J. Lermer 3.20, drobne 75,97. Zator. R. Sass 3,24, drobne 25,06. Rudnik n/S. A. Hanflig 35, Stow. Hatechija" 15,04, Wagner 5, S. Hoppenwasser 4,64, Stow. I. L. Pereca 3,20, S. Kanarek 3,11, M. Wachtel 3, drobne 85 37.

ZLOTA KSIĘGA.

Kraków. Merkaz wpis zastrzeżony 63,60. Sędziszów. Zebrane w Chol Hamoed Sukot 40 wpis zastrzeżony.

KOLONIA DRA. THONA.

Bobowa. Fuhrer 20. Riegelhaupt 10, W. Wallach 5, A. Baldinger 12, Zinger 5, J. Jolowicz 5, D. Singer, J. Honig po 3 drobne 38,20. Bukowsko 4,85. Bielsko 425.14. Bzozów 18,21. Czarny-Dunajec 7,62. Czudec 40. Dukla. Z kaaroth 25, drobne 39,20. Dziedzice 165,70. Dynów 30. Grybów 60. Jordanów. Ślub Klein-Sprei zebrane przez H. Pastorównę i P. Geldzahlera 5. Jaworzno. Ślub Lauber-Blumenberg 15.60. Kleinmann- Kkleinberger 7. Jarosław. Subwencja Kahału 200. Jedlicze - Toroszowska. O. Hiller 5. J. Teplicki 3,20, drobne 3.60. Krzeszowice. Ze zbiórki 15. Kraków. Sz. Durstenfeld z okazji swego ślubu 61, S. Lipschütz 25, IV B. Szkoły Hebrajskiej 5, M. Rotstein, S. Gutter po 3, drobne 3,80. Katowice. Ślub Stein- Dr. Better 115, z przeprowadzonej akcji 972. Król. Huta. Z akcji Jom- Kipur 300, drobne 10. Korczyna 2,10. Kańczuga 100,02. Muszyna 2. Mielec 30. Nowy Targ. F. Gross 5. Nowy Sącz. Dochód z Dancingu 71,98, akcja Cosor 52, zebrane przez Grossowną 8 40, Kumera 4,80, Guttreicha 3,40, Kornreicha 5,20, Bornfreunda 7, Schlussla 4,40, Bibljotekę 38,50. Przeworsk. Z zaręczyn Mandelsaft-Augestbraun zebrane przez Becka i Didnera 8,02. Rudnik n/S. Ślub Teicher- Susapfel 23,60. Koller- Risi 9,30. Rzeszów 175. Rybnik 52,30. Radymno 92,40. Strzyżów. Z kaaroth przez I. Beitisch, H. Weinberg, B. Schiff, 35,30, R. Munz- W. Laas 32,50, Weinberg i F. Grundblatt 20,50, L. Laas 20,30, H. Weinberg 12, L. Grundblatt i R. Deutsch, Eierchals po 9,50, J. Mizler 7. Sędziszów 34,55. Szczakowa 88,26. Tarnów. Tow. Muza proc. z przed. 20. Ślub Plachte 10. Tarnobrzeg. Zebrane przez Szlüssel- Silber na ślubie Fleimer- Wechsler 12. Skoczów 130. Stary Sącz 122,70. Zator 10,06. Żmigród 20.

DRZEWKA.

Bochnia. Dochód z przedstawienia amatorskiego na ogród im. błp. Rozy Blumenfrucht-Blattbergowej 182,34, Ślub Goldmann- Mendler, Mendler 5, drobne 16,10, reszta dochodu z wieczorku 23, drobne 23. Ogród im. błp. Rozy Blumenfrucht-Blattbergowej 72, 10. Bielsko 15. Gorlice. Śluby Ziegler 12,30, Silberstadt- Rosenheim 4,70, zaręczyny Wertheimer- Weitz: Wertheimer Weitz po 10, Wertheimer 13, drobne 16, Dr. Blech, Z. Bergmann po 5, Olliner 4, Weinfeld, Koch, Melech po 3, drobne 25,18. Z tego komisja przeznacza 10 drz. na imię Weitz-Wertheimer 114,18. Kraków. Ślub Gottesdiener-Lederberger 90,70 6 drz. na im. Ruckchalli Wiesenfeld, ze zgromadzenia 57,08. Ślub Stamberger- Bazes 26,60, na im. M. Redlich, Ślub Grünberg- Wasserberg 17, na im. M. Redlicha. Strzyżów. Przez W. Laasal 10. S. Russ- Ch. Weinberg 23,50. Z tego Ż. F. N. ofiaruje drz. na imię R. Sturmi M. Wachner, 3 na Ch. Schefler i S. Rosenbaum 33. Skoczów 200.

MARKI I TELEGRAMY.

Tarnów 6,30. Trzebinia 5,55. Wadowice 2,78.

SPROSTOWANIE DO WYKAZU X.

Jaworzno. Ch. Jakier 11,91. Gorlice. S. Hirsch 4.42. Baranów. Fustrang 6,43. Krosno zamiast Dr, Stiefel ma być Dr. Siegel 10.

PO ZAMKNIĘCIU WYKAZU:

Kańczuga, zamiast kolonia Dr. Thona 100,02, ma być Złota księga 18,22, Kolonia 20. Puszki A. Goldberg 8,09, M. Reitzfeld 5,70, M. Seifert 3,10, M. Thurm, I. Siegel I. Schifmann po 3, S. Galler, B. Kanner po 3,05, D. Pineles 3.20, M. Furmann 3,40, E. Frommer 3,13, drobne 20,08.

Wykaz za miesiąc grudzień 1925.

NEDARIM.

Bielsko 8.. Gorlice 15. Jedlicze 10. Jasło. M. Rosner, dr. I. Płockier po 10, J Hirschfeld 7 10, S. Wistreich, L. Propper, H. Płockier, Ch. Silber po 5. L. Segall 4, S. Weingarten, dr. E. Kornmehl po 3, drobne 21,90. Kraków. M. Lindenbaum 100, E. Halpern, Inż. Weingrün, P. Rubinstein po 85, Beth Israel 70,50, J. Wexler 50, M. Stieglitz 20, Bóżnica w Ludwinowie 17, Dr. Herschdörfer, B. N. Spira po 10. Kęty. E. Munk 9. M. Gross, Goldberg po 5, J. Berger 4, drobne 14,50. Nowy Targ. I. Englander 10. Radłów. Dr. H. Rosenmann 8, Trzebinia 12,50. Tarnów 40. Żywiec 24,,30. Zator 1. Zakliczyn. S. Stiel 4, drobne 2.

KOLONJA DRA. THONA.

Andrychów 305. Baranów. Akcja chanukowa 23,37. Ślub Brenner- Bodner, zebrane przez p. Schlussla 10, drob. 3,65. Bochnia 190,25. Biecz 40. Bielsko 832.80. Bukowsko 18,34. Brzesko. Ślub Kafer- Schnur 64; drobne 8. Brzozów. Ślub Stieberównej i Diekównej 13,50, akcja chanukowa 15. Cieszyn 32. Chrzanów 120. Czudec 18,54. Dziedzice 60,40. Dukla. Z akc. chan. 51,90, wesele Spira 10,40. Dynów 15,20. Gogołów Opacianka 12. Głogów 13. Gro-

Na Chamisza assar b'szwat — święto drzew w Erec — Keren Kajemeth otrzymał migdały palestyńskie i rozdzieli je między swoich ofiarodawców i przyjaciół. — Pamiętajcie w tym dniu o Żydowskim Funduszu Narodowym!

dzisko 4,60. Jordanów 31. Jaworzno 20,46. Jeleśnia 31,20. Jedlicze 31,10. Jarosław. Zebrane przez org. Ceirej Jehuda (Wyscher i Jakier 43,70, przez J. Metzgera i Z. Haubena 16,30, Holza i Wintergrüna, Bienengartena, Adlera, Singera i Fingera 30, Chaluc Mizrachi przez Rosenblutha i Kahlheima 12,40, R. Katza i Rubinfelda 13,50, Hitachduth 19,02 Hechaluc 9, drobne 36,82. Jaworze 12,50. Jasło 175,87. Kolbuszowa. Ślub Göttenberg 10,60. Korczyna 22,70. Kańczuga 50,56. Krzeszowice 36,60. Kęty Zebrane przez Schanzera, Hirschberga, Munka, Schmalza, Kuppermana 60,80, przez I. Reicha (Czaniec) 14. Kraków R. Nussbaum 100, A. Nussbaum w IV-tą rocznicę śmierci błp. Benjamina Nussbauma 50, Dr. J. Gross przez Dra Korngolda 20, Mgr. Lemmler, Mgr. Wolf nie przyjęte koszta procesowe po 5, Merkaz ze zbiórki chanukowej 165,87. Akiba 122,22, Hatikwa 87,30, zebrane w Beth Israel przez p. Hechta 95,50, Dr. Hilfstein z okazji radosnej chwili 10, Inż. Goldwasser 10. zebrane przez Dra Hilfsteina na wiecz. chan. 62, I. Kleinberg, Dr. Jassem po 10. Ze zbiórki chan. Chaluc Mizrachi 120, Bnej Zion 152,50, zebrane przez Merkaz na ślubach Grünspan 5, Beckman 4,85 A. Herrman 5,21, Schlüssel 22,50, J. K. 7, drobne 40,24. Krosno 260. Krynica 87,40. Milówka 19,80. Muszyna 14,30. Lisko. zebrane przez S. i L. Lernerów 17,60. Maniowy 10,50. Maków. Dr. E. Lutwok, Dr. A. Edelstein po 10, M. Weiss, N. Schlag po 5, Brandt 4, B. Pastor, B. Staner po 3. Leżajsk 28. Łącko 15,10. Łańcut 108. Niepołomice. Z akc. chan. 21,20. Nowy Targ. Z ak. chan. 96,12, subwencja Żydowskiej Gminy Wyznaniowej 30. Pilzno 28. Przeworsk 14,63. Radymno 48. Radłów 8,25. Nowy Sącz. Z ak. chan. 208,30, samoopodatkowanie 29,60, Ślub Weissówned 11. Oświęcim. Ślub Ringer 6, Hornung 6, Brandstätter 15, Ringer 5,50. Brandstätter 7,35, z odczytu Dra Hirschfelda 17,20, z filmu 61,92, z akc. chan. 139,70, drobne 10. Rozwadów 80,60. Rymanów 59,25. Radomyśl W. 10. Szczucin 23. Szczakowa 17,51. Skoczów 75. Sokołów 14,05. Sucha 2. Olszana. Adenowie 5, A. Grubel 3, drobne 2,50. Sieniawa. Zebrane przez Sziraka i W. Melona 25. Sanok 195,80. Strumień 23,50. Sędziszów 37,50. Trzebinia 75. Tyczyn. Ślub Schweber- Rimer, Rimer 3, drobne 11,60, Raab- Bleiberg 13,90, z wiecz. 17,45. Tarnobrzeg 45,42. Tarnów 150. Tuchów 26,60. Ustroń 14,50. Wieliczka 113,20. Wadowice 75. Zagórz 20. Żmigród 20. Zator 19,40. Zakliczyn 14,70.

DRZEWKA.

Bielsko 10. Brzesko. Ślub Schindler- Hammersfeld na ogród błp. Reibacha 30. Gorlice. Dr. Blech 5, z ak. chan. 65,35, Ślub Schutzer-Odest 11,70, z tego Stow. Haszachar przeznacza drzewka na im. Weitz- Wertheimer z okazji ich zaręczyn. Jordanów. Dochód z przedstawienia chan. dla dzieci, który Kom. Ż. F. N. przeznacza na drzewka im. St. Steigera w lesie Dr. Thona 50. Kraków. Merkaz ze zgromadzenia pub. w dniu 6. XII. 35,50, Ślub Scharf- Pflanzer 8,80, ze zgrom. 92, wszystko na ogród Redlicha. Lisko. Ogród im. III. Kwucy w tem po 1 drzewku na im. Lea, Scheindel, Lipa Lernerowie. D. Billet, C. Fenig i Gross 69,05 3 drzewka w ogrodzie III Kwucy na im. Z. Günsberg, P. Freilich i C. Dien 20. Mielec. Drzewka na im. Histraduth Gordonia i M. Perlmutter 102. Niepołomice. Ślub Liban- Herschlang 31,20. Nowy Sącz. Za współpracę przy wiecz. makabeuszowym na im. Stow. „Safa Berura" 30,25. Rzeszów po 5 drzewek na im. Dr. Infeldowej, Rebhuna po 60. 2 drzewka H. Schneeweissówna i H. Wangowa po 20, Stow. Odrodzenie 8. Radomyśl W. Kom. K. K. L. na im. R. Gertlera 21,10. Tyczyn po 1 drzewku na im. A. Blumenberg Inż. Goldfluss 14. Tarnobrzeg. Zebrane przez p. Flauma na zaręczynach Farbmann Steinbard 17,40.

DUNAMY.

Dębica 10,86. Rzeszów 5 dunam. na im. M. Birnmann.

PUSZKI.

Kraków. Agudath Hanoar 100, Dr. Horowitz 45,50, Bank Holzera 29,76, Dr. Herstein 23,96, Sandhaus 20, Schönfeld 16, Kawiarnia Elite 15,55, Hoffman 15,26, Mandelbanm 14,48, Dr. Friedman 13,40, Schneiderowie 13, Rosner 12,75, Wächter 12,01, M. Tenzer 11,15, Ehrlich 11,70, Ohrenstein 10,85, Spira 10,50, Rosenzweig 10,42, Gross 10,36, Friedrich, M. Sperling, Dyr. Henenfeld, Frucht, Tislowitz po 10, Freiwald 9,27, Spinngarn 9,02, Lax, Schleichkorn po 9, Holzmann 8,82, Stiel 8,85, Młyny Krakowskie 8,63, Kenner i Fussman 8,30, Dr. Schildkraut 8,24, S. Landau 8,17, J. Jakób 8,06, Frisch 8, Lux 7,68, Schönguth 7,88, Gold 7,72, Inż. Strassmann 7,56, Rosenstein 7,13, Statter, Wischnitzer, Mandelbaum po 7, Dym 6,14 Schwarzbrodt 6,42, Karmel 6,04, Bank Holzera przez Hochwalda 6,11, J. Wechsler 6,65, J. Schenierer 6,12, Dr. Förster 6,39, Lieberfreund 6,68, Frei 6,97, Manne 6,90, Haubenstock 6,40, Freiwald 6,31, Reches 6,07, Scheuer 6,91 dr. Rosenfeld 6,81, Nowomiast 6,07, Pariser 6,64 Goldfinger 6,99, Farber, Z. Billet, Steiner po 6, Steiner 5,50, Beigel, Geizhals po 5,13, Herstein, Stamberger po 5,71, Dr Schmelkes 5,52, Taurus 5,65, M. Meller 5,30, Moses 5,90, Rosenbaum 5,27, Schönthal 5,20, Firma „Hermes" 5,78, Tel Awiw 5,18, Hochwald 5,69, Haber 5,07, Lichtigowa 5,25, Knaul 5,48, Thieberger 5,10 Abrahamer 5,80, Liebeskindowie 5,35, Leibler 5,61, dr. Aleksandrowicz 5,88, Korngold 5,33, Schneeweiss, Silbiger, Fischbein, Stoffowie, Leiblowicz, Ehrenreich, Wildstein, Beigel po 5, Dr, Biberstein 5,22, Lieberman 5,60, Landerer 5,01, Ubersfeld 5,30, Dränger i Ska 4,07, Unger 4,63, Leser 4,20, Wiener 4,30, Kleinberger 4,38, S. Fleischer 4,25. J. Dresner 4,38, Spira 4,74, H. Taflerowic 4,20, Kuhnreich 4,65, Boruchowicz 4,30, Feuer 4,15, Nussbaum 4,17, Kahanowie 4,16, Inż. Feldmann 4,90, Rottmann 4,24, Weinreb 4,23, Bierer 4,99. Tiefenbrunner 4,28, Gutter 4,30, Dr. Holzer 4,60, Greschler 4,34, Choczner 4,58, Klein 4,20, Nussbaum 4,70, Singer, Aleksandrowicz, Goldberg, Bucheister, Bank Holzera, Vogler Dintenfass, Fränklowie, I. Schenker po 4, Friedmann 3,08, Brandstetter 3,20, Adler 3,04, Schleichkorn 3,25, Leinkramowie 3,35, Goldberg 3,57, Lerner 3,27, Mizrachi 3,12, Feniger 3,66, Kapner 3,60, Obstfeld 3,63, A. Sattler 3,04, Abrahamer 3,85, Schramm 3,98, Freilich 3,10, Ginsberg 3,23 Krenzler 3,15, J. Bier 3,75, Bernstein 3,13, J. Schreiber 3,94, A. Kleinberger 3,40, Grunerowie 3,59, Singer 3,81, S. Pinkas 3,12, Dr. Nadel 3,55, Bierer 3,64, Staub 3,11, Diamant 3,53, Benzinger 3,08, Dr. Jassem 3,80, Schreiber 3,23, Goldberg 3,37, Lauterbachowie 3,53, Götzler 3,09, Fass 3,31, Lauterbach 3,89, Silberzweig 3,07, Feldmann 3,80, E. Sperling 3,80, Stein Emil 3,50, S. Steiner 3,30, Goldfinger 3,63 Sterngast 3,08, Frenklowie 3,20, Schönguth 3,12, Steinbrun 3,15, Berger, T...er po 3,50, Tilles 3,72, Dr. K. Jassem 3,35, Laufrowie 3,05 Wertheimer 3,20, Dr. A. Jassem 3,25, Feintuch 3,22, Szklarczyk 3,55, Mifelew 3,52, Krieger 3,62, Ritter 3,05, Künstlinger 3,05, Schlang 3.17, Anisfeld 3,45, Keren Hajessod 3,49, F. Siegmanówna 3,21, Wortsmann, Eintracht, Bossak, Janek Kleinberg, Litwok, Thorn, Baumann, Rosenblum Kawiarnia City, Günzig, Jungerwirth, Fachenhaus, Dattler, Herold Kupferberger, B. Herzfeld, L. Korngold, Keller, Dr. Landau, Scheller, Mikołajewicz Landau, Manheimer, Dr. Friedmann, Horowitz, Lammesdrof, Dürstenfeld, Sternlich, Schächter, Seinfeld, Lamensdorfer i Igler, Farber, Fischler, Korn, Gałązka Schönherz, Liebermann, Leinkram, Dortheimer, Ohrenstein, Gerichter, Birn, Laufer, Landesdorfer po 3, drobne 712,84. Bielsko 489,20. Brzesko. L. Herschlikowicz 3,68, Grünfarb 3,10, drobne 53,30. Chrzanów. Dr. S. Cyfer 11,37, Stow. Haszomer 9, C. Dawid 4,75, M. Zeimer 3,55, D. Schwarz 3,19, Stow. Mizrachi 3, J. Silberstein 6,16, S. Rosner, Dr. G. Rieser po 3, A. Fuchsbrauner 4,55, S. Glaser, A. Grajower po 3,01 D. Bachner 3,08, M. L. Linzenberg 3,63, M Katz 3,84, B. Sternfeld 3,50, J. Bochnek 7,70, M. Fischler 5,95, H. Gutter 3,34, L. Luftig 6,34, J. Schwarz 3,81, S. Linzer 3,47, Dr. A. Rieser 6,10, drobne 161,41. Dębica. P. Bendet 3, drobne 67,40. Dziedzice 146,40. Gorlice. Ch. Langsam 17,40, A. Frant 5,45, I. Engel, R. Perlman po 3, drobne 105,44. Grodzisko 5,40. Jaworzno. H. Jakier 6,50, Silberschatz 6,10, Ch. Timberg 6, D. Glas 4,50, S. Laufer 4, Lauber, J. S. Muszyński po 3, S. Landerer, J. Bester po 3,50, drobne 65,51. Jeleśnia. H. Huppert, B. Landau po 10 A. Bloch, F. Better, C. Spinngut, S. Herman po 4, M. Kalfus 3, drobne 22,10. Jedlicze. Teplicki 5,35, J. Hiller 3, W. Margulies 4, drobne 7,65. Jarosław M. Spatz 9,50 Gerblich 8, B. Silbermann 7,20, Dr. A. Preissman 5,60, Dr. S. Schorr 4,30, M. Silberman 5,40, M. Reich 5, S. Spiegel 4,55, W. Eichenwald 4,08, Inż. Hirschberg 3,01 drobne 106,29. Jasło. Dr. A. Kornhauser 10, H. Płockier 6,05, H. S. Bluth, A. Schochet po 6, N. Rubel 5,50, Haszomer Haceir 4,20, drobne 219. Korczyna 21,25, Krzeszowice. H. Sass 7, H. Weinheber 6,08, Stow. Judea 3,54, A. Reiner 3,39, D. Schmeidler 3,09, drobne 19,29.

Kęty. A. Orgler 6 R. Huppert 5,50, J. Hirsch 5, J. Schanzer, M. Offner, S. Ringer po 4, M. Neiger, E. Munk, K. Apte, M. Kupfermann, K. Schmeidler, J. Karter, Z. Obstander po 3, drobne 27,20. Kęty - Czaniec. H. Geller 7, J. Reich 4 H. Lerner, Silberstein po 3, drobne 2. Leżajsk. S. Stendig 5,23, Dr. Wolf 4, Dr. Bardach 3, drobne 37,77. Łącko. J. Forgasz 20, S. Grossbard 11,60, D. Lustig 7, R. Grossbard 6,50 Sz. Schleibel 5,10, S. Grünberg 5, H. Grünberg 4,50, R. Alchetz 3,50, Schleichkorn 3,36, drobne 6,80. Milówka. E. Kleinzähler, H. Michnik po 6 J. Rufeisen 3,95, Schagrün 3, drobne 24,30. Maniowy. I. Wildfeuer, L. Gutfreund po 4. J. Wildfeuer 3,78, drobne 2,50. Muszyna. Dr. J. Forscher 4,10, H. Weiss, M. Goldstein po 3, drobne 13,84. Nowy Targ 28,88. Mielec. Zebrane przez Kellnera i Stemplera 26,76, Perlmuttera i Neumana 89,10, Keitelmana i Messingera 27,09, drobne 6,30. Niepołomice. Sz. Z. Eibenschütz 10, drobne 13. Nowy Sącz. Koło Kupców 34,06, S. Abeles 10,69, Dr. E. Tisch 6,70, M. Aftergut 4, H. Rosenfeld 3,75, I. Klausner 3,72, M. Anisfeld 3,52. M. Landerer 3,42, Dr. Hochhauser 3,14, S. Engländer 3,11, Dr. Birn 3,10, Z. Laks 3, Rosslerowa 12,07, drobne 146,22. Olszana 17,10. Oświęcim. Wypróżnione przez Mizrachi B. Goldstein 12,94, Stow. Mizrachi 10,64, Kosicki i Lieber 3,70, Dr. Goldberg 7, J. Teichner 5,60, J. Findler 5, J. Löw 4,50, Appelbaum 4, H. Sternberg 3,60, J. Berger, M. Scholler po 3, drobne 90,26. Radłów. P. Kirschenbaum 3,85 drobne 13,25. Radomyśl W. 18,63. Rozwadów. B. Mahler 5,70, B. Reiss 3, drobne 40,60. Radymno. Dr. E. Buxbaum 4, J. Halpern 3,75, R. Zuckerbrodt 3,30, drobne 49,95. Przeworsk. Dr. A. Kleinmann 5,23, Dr. Goldschlag 4, S. Schuldenfrei 3,24, drobne 11,49. Szczakowa. I. Gross 3,18, B. Neumark 3,10, A. Selinger 3, E. Weinerowa 6,10, A Selinger 4,90, M. Holzman 4, drobne 48,96. Sokołów. Ch. Turteltaub 3, drobne 19,74. Sucha. M. Bader 6, M. M. Ebel 4, P. Krumholz 9, P. Salomon 5, drobne 13,99. Sanok 130. Tyczyn. Dr. Hacke 5,25, M. Karpf, H. Holländer po 3, drobne 28,80. Tarnów 310. Zakliczyn. M. Zweschkenstiel 4,25, Dr Kupfer 4, Ch. Groder, J. Hudes po 3, drobne 6,15. Zator. R. Sass 4,06, R. Rieger 3,10, drobne 21,74. Żywiec 210.

MARKI I TELEGRAMY.

Muszyna 2,90. Radłów 2.

Po zamknięciu wykazu: Dębica zamiast Puszki 70,14, ma być Kolonja Thona Łańcut. Kolonja 108, ma być z akcji chanuk. 24, Ślub Brawer-Metil 12 z puszek 57, Nedarim Wolkenfeld 10, Kampf 5, razem 108

Tarnów. Z puszek Koło Kupców 116,70, Dr. Feig 24,20, D. E. Weiden 13,04, M. Berkelhammer 13,66, Z. Zecher 3,50, Celwerowa 3,80, M. Ehrlich 3 G. Glasser 10,50, Inż. Eichorn 10, Dr. Rosenmann 7,81, J. Tisch 6,73, S. Pariser 4,30, Sz. Weit 4,04, M. Kurtz 4,70, S. Fleck 3,33, W. Gotzler 4,14, J. Teller 3,50, Silberschatz 5,50, S. Keller 3, Daar 4,60, drobne 59,95. Nedarim H. Holländer S. Weiss po 10. Dr. Schenkel 6, E. Baron, Steinböck po 3, drobne 8. Kolonia Thona 150.

Następujące miasta nie przysłały aż do dnia zamknięcia wykazu szczegółowego zestawienia, wobec tego byliśmy zmuszeni wykazać je w rubryce Kolonji Thona: Wieliczka, Bochnia, Rymanów, Sanok, Tuchów Biecz, Zagórz, Strumień, Krosno, Sędziszów.

Największą sumę w niniejszym wykazie zawierała puszka umieszczona w Kole Kupców w Tarnowie tj. kwota 199·50 Zł. Centrala K. K. L. postanowiła przeto przesłać wyżej wymienionemu Kołu odpowiednią premję.

Przegląd prasy polskiej

Jeszcze o polskich monarchistach. — Dalsze echa wystąpienia marszałka Piłsudskiego.

W dniach 8 i 9 bm. odbył się w Poznaniu zjazd Rady Naczelnej Organizacji monarchistycznej pod przewodnictwem byłego regenta Wacława Niemojewskiego. Na marginesie tego zjazdu, pisze „Echo Warszawskie":

Nie wiemy, jak daleko są ci panowie od fałszerzy arystokratycznych węgierskich, ale boimy się, że gdy się im zasoby osobiste niezasilane mądrą pracą, wyczerpią, to kto wie, czy nie pójdą śladami monarchistów węgierskich. A przecież kronika skandaliczna arystokratyczna jest już za bogata w Polsce, pocóż gromadzić świeże błoto! Zaiste dziwni ludzie! Nie umieją pracować; nie nauczyli się pracy; buntować się umieją i terają życie w bezczynności bezpożytecznej, bezowocnej.

Nie trwożą nas ich głupie mrzonki monarcistyczne, ale żal nam, że ci obywatele podają się w pośmiewisko, podają się w pogardę i w nienawiść, a mogliby Ojczyźnie być pożyteczni przez energiczną pracę, inicjatywę, wzmaganie życia gospodarczego handlowego, finansowego Polski.

Marnują tyle czasu i tyle pieniędzy topią w błocie — na marne!

Do listu marszałka Piłsudskiego wraca „Kurjer Poranny" organ dawnych belwederczyków, względnie obecnej piłsudczyzny, pisząc:

Wczorajszy list marszałka Piłsudskiego do redaktora „Kurjera Porannego" nie mógł nie być oczekiwany dla rządu, który o ile ma wogóle jakieś poczucie rzeczy oczywistych, chyba nie zdawał sobie sprawy, że do zlekceważenia inicjatywy ministra Moraczewskiego dołączył tylko wybryk grubej nieprzyzwoitości w stosunku do stanowiska marszałka.. Zdawali sobie z tego doskonale jednak sprawę ministrowie, którzy organizowali zamach na rząd Moraczewskiego w styczniu 1919 roku. Minister Moraczewski przez dalsze pozostanie w rządzie, którego krokami i komunikatami kierują dowolnie ci właśnie mężowie stanu, sprzeniewierzyłby się swojej przeszłości i swojemu moralnemu stanowisku w państwie. To też dymisja jego jest niewątpliwie rzeczą godzin najbliższych. Co partja PPS. w tych warunkach uczyni, to oczywiście pozostaje jeszcze kwestją otwartą, ale zapewne w każdym razie — nie na długo.

Natomiast „Rzeczpospolita" łączy wystąpienie marszałka Piłsudskiego z przyjazdem bankierów amerykańskich do Polski i dochodzi do następującej konsekwencji:

Nie można przeprowadzić uzdrowienia stosunków gospodarczych w państwie, które jest ciągle narażane na wstrząsy polityczne w najważniejszych częściach administracji ogólnopaństwowej jak teraz w dziedzinie spraw wojskowych. P. marszałek Piłsudski oddał więc Polsce bardzo złą przysługę, ogłaszając list otwarty w sprawie swoich pretensyj osobistych wojskowych w dzień przyjazdu bankierów amerykańskich do Warszawy.

Co odpowiedział p. Skrzyński na zarzuty listu marszałka Piłsudskiego?

Ostry list marszałka Piłsudskiego w sprawie wstąpienia do armji wywarł silne wrażenie w sejmie. Przedstawiciele prawicy, jakoteż lewicy wyrażali przekonanie, że powrót Marszałka do armji jest po tym liście jeszcze bardziej utrudniony, szczególnie że Piłsudski atakuje prem. Skrzyńskiego. Wyrażano przytem przekonanie, że p. Skrzyński nie pozostanie dłużnym odpowiedzi. W rozmowie z jednym z najwybitniejszych posłów powiedział p. premjer, że nie czuje się dotknięty listem Marszałka i nie wyciągnie z niego konsekwencyj. Marszałek Piłsudski jest bowiem — zdaniem p. Skrzyńskiego — zdenerwowanym człowiekiem i dlatego są zrozumiałe u niego tego rodzaju wystąpienia.

REPERTUAR KIN KRAKOWSKICH

SZTUKA: „Mały lord".
UCIECHA: „Grzechy kawalerskie".
WANDA: „Luksusowe kobiety".
WARSZAWA: „Miłosny szał".
REDUTA: „Dziecko paryskiego bruku".
NOWOŚCI: „Panna o północy".
PROMIEŃ: „Fjołki cesarskie".

Z sali sądowej.

14-LETNI LISTONOSZ — DEFRAUDANT

Niezwykłą sprawę rozpatrywał wczoraj sędzia Dr Tomaszewski w krakowskim sądzie okręg. karnym. Przed sądem stanął 14-letni Zygmunt Kwinta z Zakliczyna, któremu wójt powierzył wielce odpowiedzialną funkcję listonosza wiejskiego, nie bacząc na młody wiek chłopca. „Stanowisko" swoje umiał Kwinta rychło wykorzystać, gdyż 11 maja ub. r. przywłaszczył sobie kwotę przekazową 260 zł, jaka nadeszła z Francji do Wiktorji Slusarczyk. Pieniędzy tych używał 14-letni listonosz na łakocie, a nadto dał Józefowi Suderowi 11 złotych, by kupił mu w Krakowie balon. Suder kupił balon za 1 złotego, a 10 zł zatrzymał sobie „za drogę". Pozatem Kwinta pożyczał kilku osobom drobne kwoty pieniężne. Prócz Kwinty oskarżeni byli Józef Suder, oraz dwie dalsze osoby o przyjmowanie tych pożyczek. Sędzia po przeprowadzonej rozprawie zasądził Kwintę na 1 miesiąc więzienia, a Sudera za przekroczenie na 14 dni aresztu. Oskarżał prok. Dr Golik. Kwintę jako młodocianego bronił z urzędu praktykant sąd. Dr Dattner.

Francuska Liga Obrony Praw Człowieka przeciw białemu terorowi w Rumunji

Paryż. (ŻAT) Francuska Liga Obrony Praw Człowieka zorganizowała wiec protestacyjny przeciw białemu terorowi w Rumunji. Przewodniczył prezes towarzystwa prof. Wiktor Bash. Znany pisarz i poeta Panait-Istrati Rumun z pochodzenia skreślił obraz okrutnego bezprawia władz policyjnych i administracyjnych szalejącego w Rumunji. Mówca podał następnie okropne szczegóły, jakie odsłonięte zostały w czasie rozpraw sądowych przeciw porucznikowi Mararescu, mordercy wielu emigrantów żydowskich.

Jako następni mówcy wystąpili p. Fournier który występował w charakterze obrońcy w procesie chłopów besarabskich, oskarżonych o zdradę stanu i o dokonanie zamachu bolszewickiego oraz p. Corcos. Ostatni mówca poruszył szczególnie kwestję ostatnich ekscesów antyżydowskich na wyższych uczelniach rumuńskich.

Podczas wiecu doszło do drobnego incydentu. Garstka studentów rumuńskich wydała okrzyki na cześć Rumunji i faszyzmu. Wywiązała się bójka pomiędzy faszystami, a studentami żydowskimi, utrzymującymi porządek na sali. W końcu udało się jednak faszystów ubezwładnić.

— STATUT GMIN ŻYDOWSKICH W PALESTYNIE. Projekt ustawy o gminach żydowskich w Palestynie przesłany już został z powrotem z Colonial Office w Londynie do rządu palestyńskiego. Rząd przystąpił obecnie do porównania pierwotnego tekstu projektu ustawy z poprawkami poczynionemi przez Colonial Office.

— PIERWSZY OBYWATEL PALESTYŃSKI WEDLE NOWEJ USTAWY. Ustawa o obywatelstwie palestyńskiem weszła już w życie. Pierwszym obywatelem, który na podstawie tej ustawy otrzymał prawo obywatelstwa, był znany inż. Pinchas Ruttenberg, twórca planu elektryfikacji w Palestynie.

— W Palestynie wyszedł niedawno pierwszy numer organu rewizjonistów (Żabotyńskiego) pt. „Chorągiew rewizjonistyczna".

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI.

— „WROGOWIE I PRZYJACIELE KOBIETY" Czwarty wykład red. Dr M. Kaufera, poświęcony przyjaciołom i obrońcom kobiety odbędzie się jutro w niedzielę, dnia 17 bm. o godz. 7 wiecz. w „Kollegjum Wykładów Naukowych".

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś premjera dramatu Tadeusza Rittnera „Don Juan" z p. Brydzińskim w głównej roli. „Don Juan" ze względu na rozpoczynający się niebawem urlop p. Brydzińskiego, grany będzie tylko kilka razy. Z tego samego powodu w przyszłym tygodniu pojawi się jeszcze raz „Tajfun". Pod kierunkiem reżyserskim p. Jednowskiego odbywają się jednocześnie próby z komedji Józefa Rączkowskiego: „Polityka i miłość", która od połowy grudnia nie schodzi z repertuaru warszawskiego Teatru Narodowego. W niedzielę popołudniu przedostatnie przedstawienie „Betlejem polskie".

— „PAN NACZELNIK, TO JA" W BAGATELI Na dziś, sobotę, wyznaczono premjerę arcywesołej farsy francuskiej: „Pan naczelnik, to ja". Farsa ta tryskająca zawrotnym wprost humorem, pełna kapitalnej sytuacji, graną była w teatrze Letnim w Warszawie z olbrzymiem powodzeniem. W głównych rolach wystąpią pp.: Wernicz, Zbucki, Brandt, Heniowski, Halmirska, Kolwas Gołębiowski, Sarnowski Treszczyńska i inni.

— PANTOMINA BALETOWA W BAGATELI. W przyszłym tygodniu wystawioną zostanie w „Bagateli" pantomina fantastyczno-baletowa pod tytułem: „Dziewczyna z zapałkami" w układzie i z muzyką znanego kapelmistrza Juljusza Szreyera i z pro logiem p. Jadwigi Migowej.

— OPERETKA NOWOŚCI. Sobota, 16 bm. o godzinie 3 popołudniu „Dziewczę w koszulce", wieczorem „Tylko dla dorosłych"; niedziela, 17 bm. popołudniu „Kraków w nocy", bardzo wesoły quodlibet w 4 częściach, wywołujący salwy śmiechu na sali; wieczorem „Dziewczę w koszulce"; poniedziałek 18 bm. „Kraków w nocy".

— WIECZÓR AUTORSKI znanego poety Beera Horowitza ze współudziałem pp. Webera, Weilnerowej, Ohrensteinowej i Holzer-Rymplowej, odbędzie się dziś w sobotę 16 bm. o g. 7'30 wiecz. staraniem Merkaz Haceirim (Krakowska 41) w lokalu własnym. Wstęp za zaproszeniami, które wydaje się przy wejściu.

— WIECZÓR RECYTACYJNO-WOKALNY. Staraniem organizacji „Haszomer Hacair" w Krakowie odbędzie się dziś w sobotę w sali Rękodzielników (Podbrzezie) wieczór wokalno-recytacyjny z obfitym programem. Początek o godz. 7 wiecz. — Zaproszenia przy wejściu.

— IX. (PRZEDOSTANI) KONCERT ABONAMENTOWY Z CYKLU „KONCERTÓW MISTRZOWSKICH" odbędzie się w piątek, dnia 22 stycznia br. w Starym Teatrze. Bliższe szczegóły w afiszach Sprzedaż biletów od poniedziałku 18 bm. w Koncertowej Kasie Zamawiań u J. Lipskiego, Sławkowska 8.

REPERTUARY TEATRÓW KRAKOWSKICH

TEATR MIEJSKI IM. J. SŁOWACKIEGO

Sobota: „Don Juan".
Niedziela: pop. Betlejem polskie"; wiecz. „Don Juan".

OPERETKA

Sobota: pop. Dziewczę w koszulce„; wiecz. „Tylko dla dorosłych".
Niedziela: pop. „Kraków w nocy"; wiecz. „Dziewczę w koszulce".

„BAGATELA".

Sobota: „Pan naczelnik, to ja".
Niedziela: pop. „Potasz i Perlmutter"; wiecz. „Pan naczelnik, to ja".

TEATR ŻYDOWSKI, UL. BOCHEŃSKA.

Sobota: „Di jidische Tochter".

Wesoły kącik

Autentyczne.

We wczorajszym numerze „Nowego Dziennika" można było czytać w sprawozdaniu z posiedzenia kahału krakowskiego:

„Rada uchwala celem ulżenia nędzy wśród bezrobotnych rozpocząć budowę domu przedpogrzebowego wraz z halą cmentarną na nowym cmentarzu w Woli Duchackiej".

Krytyka.

Dyletant siedzi na łące przed płótnem i pilnie maluje. Przechodzi znawca i przypatruje się.

— Maluję wszystko co widzę — mówi dumnie młodzieniec.

— Szkoda, że pan również nie widzi, co pan maluje.

Z giełdy

— Giełda krakowska z 15 bm. (w nawiasie kursy z 14 bm.): Bank Zw. Sp. Zar. 3.80, Zieleniewski .45 (9.80), Trzebinia 0.13—0.15, Polska Nafta 0.18, Azot 0.20 (8.18) Chodorów 5.65 (5.40—5.65), Nie ..ojowski 0.28 (0.25).

Dolar nieoficjalnie słabszy niż wczoraj, płacono .50—7.60.

Lwów, 15. 1 PAT. Bank przem. 009, powszechny kredytowy 003, Chodorów 595, 585, Gazolina 080, .85, Ojkos 0.85 0.70, iSersza 1.75, 1.80, Tespy 3.25.

Giełda warszawska z dnia 15 b. m. (PAT **Waluty:** Belgja — — Holandja 288 93 Londyn 34 91 Nowy Jork 7·18, Paryż 26·91, Praga 21·26, Szwajcarja 13890. Wiedeń 101·85, Włochy ——,

Akcje: Bank Małopolski kraków —·— Bank Przemysłowy Lwów 0·13, Bank Zw. Sp. Zar. Poznań 4·—. Puls 0·41, Wild —— Cegielski 0·18, Parowozy 0·22, Zawiercie 6·—. Zegluga —— Polska nafta 0 45. Siła i Światło 0·19, Chmielów 0·2. Starachowice 0 90, Pocisk 1·10 Zieleniewski 8·—, Zyradów 7·25 Chodorów 6 50

Papiery państwowe: 5% pożyczka konwersyjna 43½, 8% pożyczka konwersyjna 100, pożyczka dolarowa w dol. 6·—, w złotych 448·—, pożyczka kolejowa 120

* * *

Giełda wiedeńska z dnia 15 b. m. (PAT) **Dewizy.** Amsterdam 28 1. , Belgad 12 3, Berlin 1689 Bruksela 3210, Budapest, 9935, Bukareszt 31 , Chrystania 14480, Kopenhaga 17605, Londyn 3445, Madry 10040 Medjolan 2 63, Nowy Jork 709.5, Paryż 26 0 Praga 2101, Sofja 4 57 Sztokholm 19 10 Warszawa 8·45 — 98 5, Zurych 13·65 dolary 710·—, belgijskie ——, bułgarskie 4·6·, duńskie ——, marki niemieckie 1687, angielskie 3440, jugosłowiańskie 1251, norweskie —·—, polskie 98 25 rumuńskie 321, szwedzkie ——, szwajcarskie 136·85, hiszpańskie ——, czeskie 26·9· węgierskie 99·8, tureckie —·—

... Zieleniewski ... Silesja —·—, Fanto 1.9 Zał. Karpaty 92, Galicja 6 0, Sersza 18, Bank Małopolski ——, Bank Hip. 5 7 Tepege ·—,

Papiery lokacyjne. Austr. renta 1·76 renta ludowa 2 35 losy tureckie 6x0, Bodenkredit 159 austr. zakł. kred. 104 4 koleje austr. 347

Zurych, 15. 1 PAT. Paryż 19.32, Londyn 25.15.7. Nowy Jork 5.17.7. Belgja 23.50, Włochy 20.90, Hiszpanja 73.32, Holandja 208.12, Berlin 1,23.3, Wiedeń 72.90, Sztokholm 138 65, Oslo 105.75, Kopenhaga 129 Sofja 3.67 i pół, Praga 15.32 i pół, Warszawa 72.50, Budapeszt 0.72.6, Białogród 9.15.5, Ateny 7.07, Konstantynopol 2.75, Bukareszt 2.30, Helsingfors 13.07, Buenos Aires 214. Tendencja utrwalająca się.

Londyn, 15. 1 PAT. Radjo. Nowy Jork 4.85 31/32, Holandja 12.08 i pół, Francja 130.18, Belgja 107, Włochy 120.35, Niemcy 20.40, Szwajcarja 25.16, Hiszpanja 34.32, Portugalja 2.50, Danja 19.51, Szwecja 18.14, Norwegja 23.84, Helsingfors 193, Praga 163.92.

Paryż, 15, 1 PAT. Radjo. Londyn 130.50, Nowy Jork 26.85, Belgja 122 Hiszpanja 381, Włochy 108.60 Szwajcarja 519, Danja 668, Holandja 1079, Norwegja 548, Szwecja 718, Rumunja 12.05.

TELEGRAMY

Wysokie odznaczenie prof. Einsteina

Londyn, 15. 1 PAT. Wolff. Profesor Einstein otrzymał złoty medal od Królewskiego Towarzystwa astronomicznego.

Nowy gabinet w Austrji

Wiedeń, 15. 1 PAT. Rada narodowa wybrała dziś nowy rząd 80 głosami chrześcijańsko społecznych i wszechniemców przeciwko 53 głosom socjalnych demokratów. Kanclerzem wybrano ponownie Dra Rameka. Skład nowego rządu jest taki sam jak rządu poprzedniego z wyjątkiem następujących zmian: Ministerstwo finasów objął burmistrz miasta Baden Kollmann, ministerstwo rolnictwa poseł Thaler. Sprawy zagraniczne objął kanclerz Ramek.

Luther tworzy gabinet

Berlin 15. 1 PAT. Jak donoszą dzienniki, rokowania prowadzone wczoraj przez kanclerza Dra Luthra z frakcjami parlamentarnemi w sprawie utworzenia nowego gabinetu nie dały żadnego rezultatu i będą wznowione w ciągu dnia dzisiejszego. Pisma demokratyczne podają, że minister reichswehry Gessler, który przetrwał wszystkie przesilenia gabinetowe ostatnich lat, nie wejdzie już do nowego gabinetu. Oświadczył on, że pragnie podać się do dymisji i trwa nadal w tym zamiarze.

Wrzenie w Rumunji

Londyn, 15. 1 PAT. Morning Post ogłasza telegram z nad granicy bułgarskiej o manifestacjach w Rumunji na rzecz ks. Karola. Ta sama wiadomość głosi, że w związku z wystąpieniami armji rząd zawiesił w urzędowaniu 38 generałów.

Sensacyjne notatki węgierskiego fałszerza

Paryż, 15. 1 PAT. Haski korespondent „Matina" przesłał swemu dziennikowi odpis części notatek oskarżonego o udział w fałszerstwie tysiącfrankówek Jankovica, przekazanego ostatnio sądom holenderskim. W notatkach tych jest często mowa o spotkaniach z Windischgraetzem oraz szefem policji budapeszteńskiej Nadossym. Pod datą dnia 2 grudnia zapisano: Pos. węgierski w Berlinie Kanya udzieli pomocy. Dnia 4 grudnia: W dyskusji była także poruszana sprawa króla Albrechta. Dnia 5 grudnia: Fałszywe banknoty są już zapakowane. Dnia 8 grudnia: Ministerstwo spraw zagranicznych da legitymacje kurjerskie. Dnia 9 grudnia: Nadossy pisze do posła Kanyi w sprawie Jankowicza i przyjdzie z gotowymi papierami.

Korespondent podaje dalej, że Mussolini zawiadomił urzędowo, że nigdy nie przyjmował arc. Albrechta.

Ze śledztwa w sprawie fałszerzy węgierskich

Budapeszt, 15. 1 PAT. Biskup polowy Zadravec i dyrektor pocztowej kasy oszczędności Baros zostali dziś przesłuchani ponownie przez policję w związku z aferą fałszerzy pieniędzy. Minister handlu wdrożył dochodzenia w pocztowej kasie oszczędności. W związku z tem został zawieszony w urzędowaniu dyrektor Baros.

Budapeszt, 15. 1 PAT. Wobec tego, że kompetencja sądów cywilnych w sprawie biskupa polowego Zadravca została wyjaśniona, wezwie prokurator cywilny biskupa celem przesłuchania.

Wielki pożar w fabryce tytoniu
Spłonęło dwa miljony kg. tytoniu

Rzym, 15. 1 PAT. W magazynach fabryki tytoniu w Pola wybuchł pożar, który spowodował straty sięgające 25 miljonów lirów. Zniszczeniu uległo 2 miljony kg tytoniu. Przyczyna dotychczas nie znana. Władze wdrożyły dochodzenia.

Stan Wezuwjusza nie budzi obaw

Neapol, 15. 1 PAT. Obserwatorjum na Wezuwjuszu zapodaje, że wzmocniona działalność wulkanu, która rozpoczęła się dnia 4 bm. obecnie zupełnie ustała. Od dnia 10 bm. Wezuwjusz okazuje działalność normalną. Wiadomości, jakie ukazały się w niektórych dziennikach zagranicznych o szkodach i ofiarach w ludziach są całkowicie pozbawione podstawy.

Katastrofa w kopalni

Fairmont, 15. 1 PAT. (Zachodnia Virginia). W tutejszej kopalni węgla nastąpiła eksplozja, z powodu której 38 górników zostało zasypanych.

Kronika telegraficzna

— Henry Berenger oświadczył przedstawicielom prasy, że o jakimkolwiek nieporozumieniu między Francją a Stanami Zjednoczonymi nie może być ni gdy mowy.

— Berliner Tageblatt zamieszcza wiadomości z Kistrzynia o tajemniczych zajściach, jakie się rozgrywają tam i w okolicy. Policja miejscowa czyni środki ostrożności jednak oświadcza, że w danej chwili niema jeszcze danych, któreby świadczyły o przygotowaniach do zamachu.

— (Sin.) Wczoraj przybył do Warszawy prezes rady portu m. Gdańska p. Logie. Złożył on wizytę premjerowi Skrzyńskiemu, ministrom Osieckiemu, Chądzyńskiemu i Moraczewskiemu.

— Wiceprezydentami francuskiej Izby deputowanych zostali wybrani Bonnyssou, Bouisson, Bouilloux, Lafon Fryderyk Brunet i Mistral.

Koło żyd. zwróci się do żydostwa zagranicą

z apelem przyjścia z pomocą ludności żydowskiej w Polsce

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 15. 1 Sin. Dziś odbyło się posiedzenie komisji gospodarczej Koła Żydowskiego, wybranej na wczorajszem posiedzeniu Koła. Omawiano ciężkie położenie gospodarcze ludności żydowskiej w Polsce i metody zaradzenia złu. Wywiązała się dyskusja. Uchwalono wydać odezwę do Żydów całego świata, przedstawić jej ciężkie położenie gospodarcze Żydów polskich. Postanowiono wysłać delegację Koła Żydowskiego do Żydów zagranicznych, celem przedstawienia sytuacji i uzyskania pomocy kredytowej.

Ukonstytuowanie się Assefath Haniwcharim

Komuniści wywołują skandale.

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Warszawa, 15. 1 (M.) Z Jerozolimy donosi ŻAT: Do prezydjum Rady reprezentantów (Asefat Haniwcharim) zostali wybrani prezydent m. Tel. Awiwu Disenhoff, Eisenberg, Sprincak i Lewkowicz. P. Usyszkin, którego kandydatura została wysunięta na prezydenta, nie przyjął mandatu.

Imieniem rządu palestyńskiego powitał Radę reprezentantów sekretarz cywilny rządu, imieniem gubernatora okręgu północnego Ronalda Storsa, Kriszewski. Wreszcie pułk. Kish imieniem Egzekutywy sjonistycznej.

Warszawa, 15. 1 (M.) Z Jerozolimy donosi ŻAT: Na posiedzeniu nowo obranej Rady reprezentantów doszło do wielkiego skandalu, który wywołała grupa komunistyczna, składająca się, jak wiadomo, z 6 posłów. Podczas referatu posła z Poale Sjon Guriona o autonomji osadnictwa żydowskiego w Erec Israel, komuniści wszczęli awanturę żądając, by Rada najpierw rozpatrzyła rezolucję wniesioną przez nich. Rezolucja komunistów protestuje przeciw imperjalizmowi angielskiemu, oraz wyraża swoją solidarność z Rosją sowiecką, gdzie rzekomo zagadnienia narodowościowe zostały ostatecznie załatwione. Wystąpienie komunistów wywołało burzę protestów pozostałych posłów. Padły okrzyki: Do Moskwy! czekiści! Mowca komunistyczny, który zdołał tymczasem przedostać się do trybuny, musiał ustąpić. Obrady, przerwane przez awantury komunistów, zostały ponownie podjęte.

Ekspose kanclerza Rameka

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 15. 1 (D.) Natychmiast po ukonstytuowaniu się rządu, kanclerz Ramek wygłosił krótkie ekspose, w którem wskazał na to, że właściwie równowaga budżetu w Austrji została już przywrócona oraz że finansowe i polityczne problemy są obecnie w Austrji prawie że załatwione. Obecnie idzie tylko o sprawy gospodarcze. Rozwiązanie tych spraw jednak pozostaje w ścisłym związku z ogólnymi gospodarczemi problemami europejskiemi. Austrja zawarła 23 układy handlowe oparte po największej części na klauzuli największego uprzywilejowania. Tak że w dziedzinie opieki społecznej uczynił rząd wszystko co było w jego mocy. Obecnie jednak największem zadaniem rządu będzie walka z bezrobociem. Co się tyczy układów handlowych, to obecnie mają zostać uzupełnione układy handlowe zawarte z państwami ościennemi dodatkowemi protokołami.

Sensacyjne aresztowanie hr. Andrassy'ego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 14. 1 (D) Z Pragi donoszą: Wczoraj został aresztowany w zamku swoim Homona na Rusi przykarpackiej hr Emeryk Andrassy.

Aresztowanie nastąpiło z powodu zeznań woźnego hr. Andrassego, wydalonego ze służby, który oświadczył na policji, że w r. 1914 gdy w zamku hrabiego zakwaterowany był oddział składający się z czeskich żołnierzy, hr. Andrassy polecił podpalić zabudowania, w których żołnierze czescy byli zakwaterowani. Pożar udał o się z wielkim trudem wtedy ugasić. Ze szkody wyrządzone przez pożar hrabia Andrassy otrzymał odszkodowanie od tow. asekuracyjnego.

Hr. Andrassy został odstawiony do więzienia karnego w Koszycach. Jak twierdzą, pozostawał on również wstosunkach z fałszerzami banknotów francuskich w Budapeszcie.

Pomyślny stan Banku francuskiego

Paryż, 14. 1 (K.) Sprawozdanie Banku Francuskiego z ostatniego tygodnia brzmi bardzo pomyślnie. Zaliczki ze strony banku dla państwa i obieg banknotów obniżył się o 700 miljonów franków.

—o-O—

Patrjotyczny biskup

Budapeszt, 14 stycznia (PAT) Biskup poloyw Zadravecz przesłuchany przez policję, ponownie oświadczył, że wiedział wprawdzie o zamierzonem fałszerstwie, jednak ze względu na patrjotyczny cel milczał o całej sprawie.— Przeciwko biskupowi nie wdrożono dotychczas żadnego postępowania sądowego.

—o-O—

Osławiony profesor Cuza też wmieszany

Budapeszt, 14 stycznia (PAT) Zaprzeczają tu doniesieniom dzienników zagranicznych, jakoby profesor Cuza został aresztowany pod zarzutem uczestniczenia w bandzie fałrzeszy franków w Budapeszcie. Prof. Cuza znajduje się na wolności i wogóle nie podniesiono przeciw niemu żadnych podejrzeń co do współwiny fałszerstwa tysiąc frankówek.

St. Zjedn. rozbudowują flotę powietrzną

Waszyngton. 14 1. PAT. Na posiedzeniu komisji dla spraw marynarki izby reprezentantów, sekretarz marynarki Wilbour wypowiedział się za budową sterowca na miejsce Shenandoah, wskazując jednak na to, iż nowy sterowiec powinien mieć pojemność 6 milj. stóp kubicznych t. zn. że winien być większy rozmiarami niż sterowiec „Los Angelos" i prawie trzykrotnie większy niż sterowiec „Shenandoah".

Waszyngton, 14 1. PAT. Rządowy program morski według informacji pism przewiduje ewentualne zaniechanie rozbudowy aerodronu w Lakehurst oraz redukcję stanu liczebnego marynarki, który ma być z 85 tysięcy ludzi zmniejszony do 82 tysięcy ludzi. Henryk Ford przedłożył ministerstwu marynarki plany budowy sterowca, zbudowanego wyłącznie z metalu lecz mającego mniejsze rozmiary.

KRONIKA TELEGRAFICZNA

— Liczba bezrobotnych w Anglji wzrosła od 31 grudnia o 150.000 osób i doszła do 2.251.000. Urząd statystyczny stwierdza, że podobne wahania były zawsze notowane po Nowym Roku.

— (M.) Kapelmistrz 10 pułku żandarmerji p. Karol Gruenberg, Żyd, otrzymał od marszałka rumuńskiego dworu królewskiego list, w którym w imieniu króla wyrażono mu podziękowanie za utwór muzyczny poświęcony królowi. Odznaczenie, jakie spotkało Grueberga utalentowanego muzyka i kompozytora jest już drugiem z rzędu.

— Według doniesień „Deutsche Allg. Ztg." z Rygi, Cziczerin w czasie przyjęcia delegacji polskich parlamentarzystów w Moskwie miał wskazać w przemówieniu na konieczność wzajemnej przyjaźni między Polską a Rosją sowiecką.

— Journal donosi z Madrytu, że w następstwie uregulowania ruchu drogowego, ludność miejscowości Caudele podniosła bunt przyczem doszło do starć ze strażą cywilną. W czasie starcia 4 osoby zostały zabite w tem jeden strażnik. Ponadto jest

— Rapallo donoszą, że stan zdrowia Chamberlaina poprawia się szybko. Należy się spodziewać, że Chamberlain powróci szybko do zdrowia.

— Allg. Ztg. donosi z Budapesztu, że senat odrzucił rekurs ks. Windischgraetza oraz Nadossyego z powodu ich aresztowania.

— N. Fr. Presse donosi z Budapesztu, że Juljusz Gömbös protestuje przeciwko artykułowi, który ukazał się w Pesti Kurjerze i zwrócony był przeciwko jego osobie. Oświadcza on że z aferą frankową nie stoi w najmniejszej łączności.

— Dziś przedpołudniem została tu otwarta bezpośrednia komunikacja radjotelegraficzna pomiędzy Wiedniem a Barceloną.

— Pożar zniszczył w Poli wielkie magazyny tytoniu. 2 milj. kg tytoniu wartości 25 milj. lirów spaliło się.

Redaktor naczelny Dr. W. Berkelhammer. — Red. odpow. Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7.